

ПАГОНЯ

Чацвер
26 жніўня 1999 г.
№ 52 (429)
Кошт 25.000 руб.

Скасаваць

«супрацьнародны дэкрэт»!

Беларускі незалежны прафсаюз (БНП) Гарадзенскага вытворчага аб'яднання «Азот» рашуча асудзіў дэкрэт кіраўніка дзяржавы «Аб дадатковых захадах па ўдасканаленню працоўных адносін, умацаванню працоўнай і выканальніцкай дысцыпліны». Пра гэта было заяўлена на сходах, праведзеных ва ўсіх дзесяці пярвічных арганізацыях прафсаюза.

Як паведаміў намеснік старшыні выканаўчага бюро БНП Уладзімір Салевіч, зараз на прадпрыемстве налічваецца амаль 700 членаў прафсаюза — у 4 разы больш, чым было напачатку года. Гэта, на думку У.Салевіча, сведчыць аб росце напружанасці ў калектыве, грэбаваннем справядлівых патрабаванняў працоўных збоку адміністрацыі, а таксама пазіцыяй «афіцыйнага» прафсаюза, які стаў па сутнасці «аддзяленнем заводупраўлення па прафсаюзных пытаннях». Працоўныя аб'яднання выказалі думку, што дэкрэт дазваляе адміністрацыі лёгка пазбаўляцца ад непажаданых людзей, не заключаючы з імі надалей кантракты і, найперш, з актывістамі грамадскага жыцця, лідарамі незалежных прафсаюзаў.

Рабочыя накіравалі кіраўніцтву краіны і асабіста Аляксандру Лукашэнку ліст з патрабаваннем неадкладна скасаваць «супрацьнародны дэкрэт».

Сімвал яднання

21-22 жніўня ў Гарадзенскім раёне адбылося свята «Аўгустоўскі канал у культуры трох народаў».

У жывапіснай мясціне сабраліся прадстаўнікі беларускай, польскай і літоўскай нацыянальных супольнасцяў. Сярод гасцей былі генеральны консул Рэспублікі Польшча ў Гродне Сільвестр Шостак, кіраўнікі выканання Гарадзенскага раёна, старасты польскіх прыгранічных гарадоў Сакулка і Кузніца, старшыня Гарадзенскага абласнога грамадскага аб'яднання літоўцаў «Тэвінэ» Альгімантас Дзіргінчус, беларускія і польскія памежнікі. Польскія гурты «Прыяцелі», «Радунскія салавейчыкі», дзіцячы хор «Крэсцовыя гномікі», беларускі ансамбль «Матчына песня», літоўская капела народнай музыкі з Друскенінскага парадавалі прысутных сваім майстэрствам.

Як паведаміў старшыня Гарадзенскага раённага аддзела Саюза палякаў на Беларусі Франц Літовіч, гэта ўжо другі сумесны фестываль. Летаць на «Аўгустоўскім канале...» было арганізавана свята «Адам Міцкевіч у культуры трох народаў», прымеркаванае да 200-х угодкаў з дня нараджэння славутага паэта. У наступным годзе таксама плануецца свята з нагоды 2000-га юбілею хрысціянства. Гэты культуралагічны фестываль, як сімвал яднання трох суседніх народаў, мацуе традыцыі духоўнай еднасці беларусаў, палякаў і літоўцаў.

Антон Лабовіч

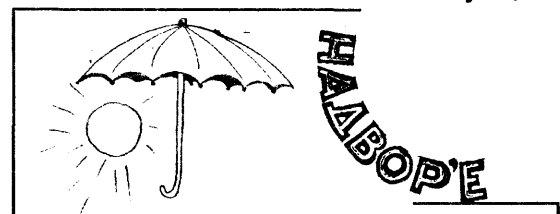
Зноў РНЕ

У ноч на 21 жніўня ў Гродне зноў з'явіліся надпісы «РНЕ» («Русское национальное единство»).

Пра тое, што гэта не хуліганская выхадка падлеткаў, а спланаваная акцыя, гаворыць той факт, што нанесены яны ў розных мікрараёнах горада на будынках, прыпынках грамадскага транспарту, кіёсках, крамах, агароджах, мастах цераз Нёман, рэкламных шчытах, гэта значыць у тых месцах, дзе пастаянна бывае шмат людзей. Акрамя таго, па горадзе зноў былі расклеены ўлёткі з артыкулам «Мы — русская сталь», у якім лідар «Русского национального единства» Аляксандр Баркашоў прапагандуе «рускі парадок».

Цікава, што такія ж ўлёткі былі расклеены прыкладна два тыдні таму. Яны пажаўцелі, але працягваюць вісець.

Ася Куніцкая

26 і 27 жніўня - пераменная воблачнасць, кароткачасовыя дажджы. Вецер паўднёвы, 6-11 м/с. Тэмпература паветра ўначы +7...+12, удзень +21...+23.

«Мама, дай булачку...»

Доўгачасовыя затрымкі па выплате заробку для нас, жыхароў Беларусі, ужо не навіна. Яшчэ дагэтуль ідуць размовы пра канфлікт у Новым Двары, дзе практычна ўсе работнікі племгаса не выйшлі на працу, патрабуючы выплаты затрыманага заробку.

У жніўні канфліктная сітуацыя ўзнікла на вядомым у Гродне прадпрыемстве па перапрацоўцы крэветак СП ТАА «Альформа».

«... На прадпрыемстве ўстаноўлены тэрмін выплаты заробку да 18 чысла кожнага месяца. Аднак напярэдняе некалькіх месяцаў адміністрацыя затрымлівае выплату заробку на 20-30 дзён, не выплочваюцца адпачынальныя, затрымліваюцца выплаты дапамогі на дзяцей, не зроблены разлік з тымі работнікамі, што звольніліся. Гэта істотна парушае нашыя правы, і адмоўна адбіваецца на дабрабыце нашых сем'яў...».

Гэта радкі з ліста, што работніцы прадпрыемства накіравалі старшыні ўпраўлення камітэта Дзяржкантролю па Гарадзенскай вобласці М.Пра-ташчык. Вынесці канфлікт за межы прадпрыемства, жанчын вымусіў інцыдэнт, які адбыўся на «Альформе» ў пачатку жніўня.

Распавядае Ірына Байрашэўская, прадстаўніца працоўнага калектыву і старшыня Свабоднага прафсаюзу прадпрыемства:

- Заробак за чэрвень нам пачалі выдаваць трэцяга жніўня. На прадпрыемстве працуе каля 800 жанчын. Заробак у нас 10-14 мільёнаў. Пятага жніўня, калі мы сабраліся ля бухгалтэрыі, выйшла касірка і сказала, што заробак будзе выдаваць толькі да 16.30. У яе, аказваецца, дзень нараджэння, і дома чакаюць госці. Мы ўсе ў роспачы: дзяцей трэба карміць; ды і дырэктар абяцаў, што за-

робак будзе выплочвацца да канца працоўнага дня. У касірку яшчэ заставаўся мільярд рублёў. Мы загарадзілі ёй выхад і запатрабавалі грошы. Касірка выклікала міліцыю...

Да слова сказаць, два на-рады міліцыі, што з'явіліся на прадпрыемстве, поўнаасцю сталі на бок работніц. «Жанчыны, абавязкова дабівайцеся свайго», - такая была пазіцыя міліцыі. Калі маленькі хлопчык сын адной жанчыны, сказаў: «Мама, дай булачку», у міліцыянта наварнуліся слёзы.

У гэты час касірка вырашыла перадаць некаму праз акно гэты мільярд. Мы гэта заўважылі і з дапамогай міліцыі вярнулі грошы. Міліцыянт выклікаў дырэктара. Ён павіўся і сказаў: «Хто тут завадатар? Усе пойдзеце на вуліцу!». Наш дырэктар Аляксандр Савасцьянаў - малады хлопец, яму 22 гады, вучыцца ва ўніверсітэце. Ён сказаў, што грошы атрымае толькі той, хто мае пашпарт. Хаця раней ніхто не патрабаваў дакументаў, бо кожная работніца мела свой нумар.

Далей сітуацыя разва-

рочвалася наступным чынам. Тыя жанчыны, хто меў пашпарт, атрымлівалі грошы, пазычалі на таксоўку тым, хто не меў пашпарта. Тыя ехалі па дакументы, атрымлівалі заробак і пазычалі іншым. Аднак грошай на ўсіх не хапіла. У пятніцу, суботу, нядзелю жанчыны чакалі свайго заробку. І толькі ў панядзелак, 9 жніўня, былі выдадзены астатнія грошы.

18 жніўня, падчас выплаты новага заробку, грошы атрымалі толькі 200 жанчын, астатнім паведамілі: «Грошы невядома калі будуць». Безумоўна, такое становішча не задавальняе работніц прадпрыемства. Яны накіравалі на імя дырэктара ўжо некалькі лістоў. Адказу пакуль няма.

А таму калектыву «Альформы» шукае іншыя шляхі дзеля таго, каб дамагчыся свайго. У дзень выхаду нумару ў друк Ірына Байрашэўская паведаміла: «Калі нашае пытанне не будзе вырашана, мы перакрыем вуліцу».

Павал Мажэйка

Сучасныя веды не патрэбныя?

Вастрыня сітуацыі, якая склалася вакол Гарадзенскага Нездзяржаўнага інстытута сучасных ведаў (НІСВ), не спадае. Чыноўнікі Міністэрства адукацыі блакуюць працэс атрымання інстытутам новай ліцэнзіі на адукацыйную дзейнасць, пазбаўляючы яго магчымасці працягваць сваю працу.

Кіраўніцтва НІСВ дакладна выканала ўсе патрабаванні Міністэрства па афармленню дакументаў, але гэта не дапамагло. Не з'явілася аргументам для высокіх чыноўнікаў і рашэнне Рэспубліканскай атэстацыйнай камісіі даць ВНУ акрэдытацыю. Інстытут, які за пяць гадоў свайго існавання стварыў дастойную матэрыяльную базу, адрамантаваў занябданы будынак рэстарана «Зубр», выпрацаваў свае праграмы, падабраў калектыву выкладчыкаў, цяпер на мяжы закрыцця. Студэнты ды іх бацькі ў роспачы: хутка першае верасня, дзе вучыцца?

Спакойна разбурваючы тое, што само не будавала, Міністэрства адукацыі пры гэтым спрабуе паказаць высакароднасць і выдае загад аб пераводзе ўсіх студэнтаў НІСВ, канешне, па жаданню, у Гарадзенскі дзяржаўны ўніверсітэт. Гэта хаця і стварае для «дзяржаўнікаў» некаторыя праблемы, аднак прыносіць у яго касу дадатковы даход, бо навучанне студэнтаў у НІСВ платнае. Вось толькі розніца ў суме аплаты гэтых двюх ВНУ наступная: у НІСВ - 500 даляраў за семестр, а ў ГрДзУ - да 1100 даляраў. Шматварты бацькі не вельмі вераць у абяцанні адміністрацыі ўніверсітэта прыняць іх дзяцей у ВНУ на тых жа ўмовах, якія былі ў НІСВ, а плаціць болей многія не ў стане.

У аўторак, 24 жніўня, павінна была адбыцца сустрэча з прадстаўнікамі Міністэрства адукацыі РБ. У прыватнасці, у Гродна прыехаў намеснік начальніка

камітэта па вышэйшай і сярэдняй адукацыі Б.Дашкевіч. Але ён не жадаў прыйсці ў НІСВ. Увесь калектыву інстытута вымушаны быў для сустрэчы з ім перамясціцца ў галоўны корпус ГрДзУ. Не вельмі ім перабяжылі адказамі на пытанні прысутных, сп. Дашкевіч безапальчэйна заявіў, што філіяла НІСВ ужо «не існуе, ён ліквідаваны». Студэнты, паўтараў ён, могуць перайсці ва ўніверсітэт. На пытанне адной супрацоўніцы ВНУ: «Чаму сп. Дашкевіч ні разу не наведваў інстытут; ці ведае Міністэрства, што яно закрывае?», апошні здзіўлюся: «Ну што гэта за пытанне - ці быў я ў інстытуте?»

Жадаючы хутчэй расправіцца з няўгоднай (аднак з пасляхова развітай) навучальнай установай, міністэрска чыноўнікі не грэбуюць нічым: пытанне з закрыццём ВНУ яшчэ не вырашана, яно знаходзіцца на разглядзе ў Адміністрацыі прэзідэнта. Акрамя таго, згодна са Статутам ВНУ, яго могуць ліквідаваць ці па рашэнню заснавальнікаў, ці па рашэнню суда.

Галоўнай прычынай варожасці Міністэрства адукацыі да Гарадзенскага НІСВ можна лічыць жаданне апошніх змяніць статус філіяла на самастойную ВНУ. Вельмі ж вялікая самастойнасць і пасляховае развіццё не ў пашане ў высокіх чыноўнікаў, як вядома.

У гэтай сітуацыі можна зразумець студэнтаў, якім трэба быць упэўненымі, што яны ў гэтай палітычнай барацьбе не стануць ахвярамі. Ім трэба вучыцца. Са 1300 студэнтаў НІСВ каля 500 (у асноўным першакурснікі) усё ж падалі заявы ў ГрДзУ. Але дырэктарка Інстытута сучасных ведаў Дар'я Вацлаваўна Галубовіч не збіраецца здавацца. Тым болей, што ўсе законы знаходзяцца на яе баку.

Ніна Палуцкая

Хлеба стала менш

На Гарадзеншчыне фактычна завершана жніво-99: намалочана 860 тысяч тон збожжа, сярэдняя ўраджайнасць зерневых складала па вобласці 24,2 цэнтнера з гектара.

Гэтыя лічбы значна саступаюць леташнім — адпаведна на 220 тысяч тон і 8 ц/га. Сярод прычынаў такога спада спецыялісты называюць, акрамя неспрыяльных умоў надвор'я, і тое, што глеба кепска была запраўлена арганічнымі ды мінеральнымі ўгнаеннямі, адчуваюся недахоп хімічных сродкаў для барацьбы са шкоднікамі палёў. Як паведаміў на прэсканферэнцы старшыня аблсельгасхарча Мечыслаў Касцюк, неабходна дадаткова купіць 250-300 тысяч тон зерня. Такія перамовы вядуцца, у прыватнасці, з расейскімі калегамі.

Сёлета, як ніколі, пра лёс ураджаю клапаціліся праваахоўныя органы. Напярэдня ліпеня-жніўня праводзілася міліцэйская аперацыя пад кодавай назвай «Аграрнік». Зафіксавана звыш 150 крадзяжоў, складзена каля тысячы пратаколаў, вернута ў бюджэт вобласці сродкаў на амаль два мільярды рублёў. Канчатковы аналіз вынікаў сельгаспадарчага года яшчэ наперадзе.

Антон Лабовіч

Рэйс Гродна - Менск

затрымліваецца

Праблемы з палівам, якія ўдарылі па аўтаамадарам, не абмінулі і лётчыкаў. На тэблэ гарадзенскага аэрапорта так і не з'явіўся расклад руху самалётаў па маршруце Гродна - Менск.

Рэйсы з Гродна ў сталіцу, Гомель ды іншыя гарады Беларусі павінны былі пачацца з першага жніўня. Аднак у сувязі з энергетычным крызісам, што ахапіў Беларусь, ніводзін пасажырскі самалёт не ўзняўся з гарадскога аэрапорта. Беларуская авіякампанія «Тэхавіясэрвіс», з якой заключалася дамова на пералёты, прыпыніла супрацоўніцтва з лётчыкамі.

Як паведаміў Генадзь Кандакевіч, намеснік начальніка аэрапорта, «сітуацыя цяжкая. Калі пачнуцца палёты і ці пачнуцца наогул - невядома».

Павал Мажэйка

«Тэмафа» Вам

у дапамогу

Да траўня 2000 года на Гарадзенскім вытворчым прадзільна-нітаным аб'яднанні ўстанавіць новае тэхналагічнае абсталяванне для катанізацыі льянога валакна нямецкай фірмы «Тэмафа».

Для набыцця гэтага абсталявання Савет Міністраў Беларусі дазволіў прадпрыемству перадаць у залог ААБ «Беларусбанк» дзяржаўнае маёмасці ды тэхналагічнага абсталявання ацэнчаным коштам 1 трыльён 281,428 мільярда рублёў для атрымання крэдыту ў памеры 3 мільёны 826,62 тысячы нямецкіх марак тэрмінам на шэсць гадоў. Як паведаміў галоўны інжынер аб'яднання Анатоль Грашавяк, новае абсталяванне дазволіць перапрацоўваць ільноадыходы ў пражу, неабходную для вытворчасці трыкатажных, а таксама нятканых вырабаў (у прыватнасці, ушчыльнікаў для аўтамабільнай прамысловасці, якія карыстаюцца попытам на заходнім рынку).

Зараз пражу, якую выпускае прадпрыемства, падыходзіць толькі для дыянавых вырабаў. Паводле інфармацыі галоўнага інжынера, у 1998 годзе аб'яднанне перапрацавала 250 тон ільняных адыходаў, што дазволіла сэканоміць такую ж колькасць дарагой бавоўны. У першай палове гэтага года было перапрацавана 163 тony адыходаў, а гадавы план складае 400 тон.

Дзмітрый Уласаў

26 жніўня 1999 г.

ПАЛІТЫЧНАЯ СЦЭНА

Пра перамовы з рэжымам і сытуацыю ў грамадстве

На жаль, працягваецца працэс развалу палітычнай дзейнасці БНФ. 12 жніўня я выслал спадару Л.Баршчэўскаму тэзісы ўмоваў, пры якіх Фронт мог бы ўдзельнічаць у перамовах з рэжымам, прасіў хутка абмеркаваць пытаньне і прыняць рашэньне.

Аднак прапановы не абмяркоўвалі. Быў падпісаны канфармісцкі «мэмарандум» з штучнымі аб надуманымі палажэньнямі аб перадачы паўнамоцтваў на зацьверджаньне складу дэлегацыі ў «мандату» на перамовы «Вярхоўнаму Савету».

Неабдуманьне падыход да перамоў і паспешныя дзеяньні могуць уваліць Фронт у новае балота і канчаткова паралізаваць яго дзейнасьць.

Толькі людзі, якія нічога ня ведаюць пра тое, што адбываецца на Беларусі, маглі б ня бачыць і не разумець, што пачынаецца новая гульня ўжо знаёмых нам асобаў - майстроў фальшывых прэзыдэнцкіх выбараў і датэрміновага галасаваньня. Гэтая гульня (калі яе прафінансуюць, і калі БНФ прыме яе ўмовы) патопіць ня толькі Фронт, але і ўсю дэмакратычную «апазыцыю», разам з творцамі новых лукашэвічэў і спэцыяльнымі грантаў усіх масьцяў уключна.

Неабходна пераглядаць умовы нашага ўдзелу ў перамовах з рэжымам і выразна іх сфармуляваць. Пазыцыю, падпісаную ў «мэмарандуме», трэба разглядаць толькі як папярэдняе меркаваньне.

Напачатку неабходна вызначыць агульную плятформу апазыцыйных партыяў у перамовах. Бо на Беларусі ёсьць дзьве апазыцыі. Адна - нацыянальна-вызвольная (Беларускі Вызвольны Рух на чале з БНФ) і другая - намэнклятурная (каляніяльная), якая выступае пад назовам «Дэмакратычная апазыцыя» ці «Дэмакратычныя сілы».

Беларускі Вызвольны Рух выступае за дэмакратычныя перамены, за ліквідацыю рэжыму Лукашэўкі, супраць «інтэграцыі» ды любых саюзаў з Расеяй. Беларускі Вызвольны Рух ставіць задачу пабудовы беларускай дзяржавы зь беларускай адміністрацыяй, беларускай уладай і беларускай культурай у сыстэме эўрапейскай геапалітыкі ды хрысьціянскіх каштоўнасьцяў Эўропы.

Беларуская намэнклятурная апазыцыя («дэмакратычныя сілы») выяўляе погляды каляніяльнай адміністрацыі ды бачыць галоўную задачу ў зьмене рэжыму і прыходу да ўлады. Фактычна, гэта адна палітычная сыстэма, дзе ўлада і «апазыцыя» павінны зьмяняць адна другую і захоўваць погляды чужых адміністрацыйных выканаўцаў. Яны таксама дзяржаўнікі, але ўяўленьні пра характар, ролю і прызначэньне беларускай дзяржавы, пра разьвіцьцё і будучыню беларускай нацыі, пра ролю беларускай мовы і культуры ў гэтым разьвіцьці ў іх дэкляратыўныя і вельмі агульныя. Пры канкрэтным падыходзе яны лёгка ператвараюцца ў проціпаставыя іхным заявам і дэклярацыям. Яны ня бачаць перманэнтнай небясьпекі збоку Расіі, гатовыя заключыць зь ёй саюзы і супрацоўнічаць «с Рассией демократической».

Інтэрэсы дзьвюх апазыцыяў супадаюць у непрыняцьці рэжыму Лукашэўкі ды розьняцца ў поглядах на характар беларускай дзяржавы і на адносіны з Расеяй.

Менавіта таму каляніяльная апазыцыя скрыта (а часам і адкрыта) варажыя Беларускаму Народнаму Фронту (зь якім імкнецца мець дачыненні), а Беларускі Народны Фронт насыяражаны да намэнклятурных апазыцыянераў.

Сіла нацыянальна-вызвольнага руху ў грамадзянскай ідэі, у падтрымцы яго працягстватва, у арганізацыйных структурах.

Сіла намэнклятурных дэмакратаў - у так званым незалежным (недзяржаўным) друку, які (як і пры Саветах) працягвае існаваць у стылі прапаганды і практычна ўвесь (зь невялікімі выключэньнямі) выяўляе погляды каляніяльнай апазыцыі ды выдаецца

па-руску.

Невыпадкова, што прадстаўнікі намэнклятурнай апазыцыі, і асабліва «незалежны» друк, адыгралі неапошнюю ролю ў ахайваньні ды расколу Народнага Фронту. Асабліва гэта было відавочна ў час фальсіфікатарскай кампаніі галасаваньня на выбарах прэзыдэнта ў траўні гэтага году.

Пры плянаваньні дачыненняў і супрацоўніцтва неабходна разьлічваць сумесную справу не па колькасьці фармальна арганізацыяў, а зыходзіць зь існаваньня дзьвюх апазыцыяў на Беларусі.

Перамовы з рэжымам павінны пачацца з высвятленьня прыналежнасьці да апазыцыі (па адпаведных крытэрыях) і будавацца паводле прынцыпа 1:1. Гэта значыць, што калі, напрыклад, з васьмі партыяў-удзельнікаў перамоў шэсьць будуць стаяць на плятформе каляніяльнай апазыцыі, а дзьве - на нацыянальна-вызвольнай плятформе, то колькасьць прадстаўнікоў павінна суадносіцца, як 6:6 (пароўну з аднаго і з другога боку). Інакш перамовы ня маюць сэнсу. Я заўсёды паказваў на намэнклятурнае шуплерства ў гэтым пытаньні ды заклікаў спыніць яго як найхутчэй, ня бавіцца ў фантомы і ўяўнае прадстаўніцтва.

Зараз - пра пазыцыю БНФ:

- умовы нашага прапарцыйнага ўдзелу ў перамовах трэба пераглядаць. Павінна быць прынятая схема 1:1;

- суб'ектамі перамоў павінны зьяўляцца палітычныя партыі, якія знаходзяцца ў апазыцыі да рэжыму і маюць структуры па ўсёй Беларусі (ва ўсіх вобласцях) альбо фракцыі ў Вярхоўным Савеце;
- мандат на ўдзел партыяў у перамовах фармальна павінен даваць выконваючы абавязкі прэзыдэнта Рэспублікі Беларусь Сымон Шарэцкі - чалкам законная і легітымная фігура ў сыстэме беларускай ўлады;

- група апазыцыйных дэпутатаў, якая прадстаўляе Вярхоўны Савет, можа вылучыць на перамовы свайго прадстаўніка, але не кіраваць перамовамі, і тым болей «зацьвярджаць» партыйных прадстаўнікоў. У гэтым няма патрэбы, калі будзе мандат ад в. а. прэзыдэнта. Ні на якім этапе ў перамовах ня можа ўдзельнічаць дэпутат В.Ганчар, які скампраметаваў сябе на пасадзе старшыні ЦВК (сфальсіфікаваў галасаваньне і праваліў прэзыдэнцкія выбары);
- Народны Фронт выступае за выбары толькі ў аднапалатны парлямэнт, згодна з новым мажарытарна-прапарцыйным (50:50) Законом аб выбарах, які прыняты спэцыяльна створаным канстытуцыйным органам;

- стварэньне спэцыяльнага канстытуцыйнага органу - тэма перамоў;
- спэцыяльны канстытуцыйны орган павінен прыняць два законы: «Аб выбарах у Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь» і «Аб Вярхоўным Савеце».

- Умовы, пры якіх могуць адбывацца перамовы, павінны быць выразна сфармуляваныя. Прапаную наступныя ўмовы:
- спыненьне палітычных рэпрэсіяў, арыштаў, нападаў міліцыі на людзей;
- вызваленьне палітвязьняў;
- спыненьне палітычных перамоў і дзеяньняў па інтэграцыі з Расеяй;
- свабодны доступ апазыцыйных партыяў да сродкаў масавай інфармацыі (тэлебачаньне, радыё, друк);

23 жніўня адбылося чарговае паседжаньне Управы Партыі БНФ. Сябрамі Управы былі прынятыя рашэньні:

- Стварыць і зацьвердзіць групу для ўдзелу ў перамоўным працэсе з выканаўчай уладай пад эгідай АБСЭ ў складзе: Мікола Анцыповіч, Лявон Баршчэўскі, Вінцук Вячорка, Мікалай Крукоўскі, Сяргей Папкоў, Уладзімер Старчанка, Валерыя Буйвал. Кіраўнік групы - Юрыя Бельнік.

- Дадаць у «Асноўныя палажэньні плятформы апазыцыйных палітычных партыяў Рэспублікі Беларусь на перамовах з выканаўчай уладай пры пасярэдніцтве АБСЭ» наступнае: «Абавязковай умовай магчымасьці нашага ўдзелу ў перамовах павінна стаць спыненьне збоку выканаўчых уладаў дзеяньняў па ліквідацыі суверэннай беларускай дзяржаўнасьці, якія супярэчаць Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь».

- адкласьці перарэгістрацыю арганізацыяў, што ўдзельнічаюць у перамовах, да заканчэньня перамоў.

Для перагляду ўдзелу БНФ у перамовах і для прыняцьця нармальна ўмоваў і прынцыпаў перамоў, Фронт павінен стварыць спэцыяльную дэлегацыю, у якую я прапанаваў бы ўключыць групу фронтаўцаў: Міколу Анцыповіча, Лявона Баршчэўскага, Юрыя Бельніка, Вінцука Вячорку, Мікалая Крукоўскага, Сяргея Папкова, Уладзімера Старчанку. Кіраўніком групы прапаную Юрыя Бельніка (яго намесьнік - Уладзімер Старчанка). Сябры групы павінны сустрацца з прадстаўнікамі партыяў і ўдзельнічаць у перамовах.

На мой погляд, уся папярэдняя падрыхтоўка да працэсу перамоў збоку БНФ была праведзена нездавальняюча. Трэба выправіць становішча і зрабіць нязробленае.

Удзел у перамовах паводле таго зместу і на тых умовах, якія прынятыя зараз, для Фронту недастатковыя. Нас могуць уцягнуць у ганебную справу, калі пад выглядам пошука кампрамісу (за кошт прычынаў), крок за крокам будзе прызнавацца легітымнасьць рэжыму, яго правілы, «дэкрэты» і незаконныя структуры. Каляніяльная псыхалёгія адпаведных апазыцыянераў падрыхтаваная ўжо да гэтай «паўзучай» палітыкі - абі была бачнасьць руху да ўлады. Калі б сёньня Лукашэнка аб'явіў выбары ў «палату», то большая палова дэмакратычных «перамоўцаў» (калі ня ўсе) кінулася б удзельнічаць у выбарах. Хіба нядаўня прэзыдэнцкія выбары «апазыцыі» ўжо не паказалі такіх паводзінаў, калі ўсе «дэмакраты» і частка фронтаўскіх канфармістаў тут жа пайшлі служыць Ганчару, падтрымліваць «вялікага дэмакрата» Чыгіра і залезьлі ў такі бруд, зь якога даялося выйсць толькі коштам вялікіх ахвяраў. Але, відаць, нічога ня вучыць некаторых нашых калегаў.

Думаю, што сябрам БНФ і Партыі БНФ варта было б абмеркаваць праблемы, звязаныя зь перамовамі. Я не выключаю, што непрапарцыйнае прадстаўніцтва апазыцыі ў перамовах, прынцыпова нявызначанасьць па некаторых пытаньнях могуць стварыць абставіны, калі Фронт ня зможа і не павінен мець дачыненні да сумніўнай працы. Але пры разумным і прынцыповым падыходзе можна было б весці на перамовах беларускую вызвольную палітыку.

Галоўная наша палітыка, аднак, павінна рухацца за мяжой перамоў. Мы павінны стварыць структуры дзяржаўнага самакіраваньня грамадзкага кшталту ў дапамогу і ў падтрымку выконваючаму абавязкі Прэзыдэнта, парлямэнту і перамоўнаму працэсу. Павінна быць створаная такая сыстэма апазыцыі, каб у любы час народ мог на яе абавярціцца. Трэба даць апору людзям, стварыць яе канкрэтным, структурным і арганізацыйным чынам. Да гэтага я ўвесь час заклікаў і заклікаю Беларускі Народны Фронт.

Зянон Пазьняк,
Старшыня БНФ Адраджэньне,
18 жніўня 1999 г.

Шарэцкі «звергнуў» Лукашэнка

Заява ад імя старшыні Вярхоўнага Савета Беларусі 13-га склікання зрабіў 23 жніўня на прэс-канфэрэнцыі ў Вільнюсе Сямён Шарэцкі. Згодна з ёй, усе дакументы, падпісаныя Аляксандрам Лукашэнкам пасля 20 ліпеня 1999 года, не маюць юрыдычнай сілы.

У заяве гаворыцца пра тое, што 20 ліпеня 1999 года закончыўся законны тэрмін знаходжання ва ўладзе Аляксандра Лукашэўкі. «Аднак, працягваючы незаконна ўтрымліваць уладу, ён і надалей прадпрымае намаганні па аб'яднанні Рэспублікі Беларусь з Расейскай Федэрацыяй у адну дзяржаву, прэзідэнтам якой ён усё яшчэ марыць стаць, — сьвярджаецца ў заяве. — З другога боку, і некаторыя расейскія палітыкі пачалі заяўляць аб тым, што ў Беларусі ў іх ёсць нейкія стратэгічныя інтарэсы, не пытаючыся пры гэтым у беларускага народа аб яго стратэгічных інтарэсах...»

На прэс-канфэрэнцыі Сямён Шарэцкі паведаміў журналістам, што ў нядзелю, 22 жніўня, у яго адбылася сустрэча з кіраўніком кансультацыйна-назіральнай групы АБСЕ ў Беларусі Хансам-Георгам Вікам, які прыязджаў у Вільнюс. Паводле слоў старшыні Вярхоўнага Савета, ён дамовіўся праз 10 дзён зноў сустрэцца са спадаром Вікам, каб прадужыць абмеркаваньне праблемаў, якія ўзнікаюць пры падрыхтоўцы перамоўнага працэсу паміж афіцыйнымі ўладамі ды апазыцыяй.

Уладзімір Глод

Размовамі пра перагаворы апазіцыю, хутчэй за ўсё, уводзяць у зман

Дыктатура і аўтарытарызм трымаецца, як усе мы ў чарговы раз пераканаліся, на страху і хлусні. Як гэта пафасна не гучыць, але праўдзівае слова, сказанае адкрыта, вокамненна пазбаўляе дыктатуру яе сілы. Нездарма ў Беларусі на дзяржаўных СМІ вось ужо каторы год цураюцца праўды. Яе замянілі дэзінфармацыяй, «дзэзой» (паводле жаргона спецслужбаў), якая лепіцца ў поўнай адпаведнасьці з распрацаванымі гэтымі органамі метадамі так званай псіхалагічнай альбо ідэалагічнай вайны.

Вось чаму галоўнай умовай правядзеньня перамоў з рэжымам апазіцыя вылучае доступ да дзяржаўных СМІ, якія з'яўляюцца ў Беларусі самымі масавымі і тыражнымі. Хацелася б памыліцца, але рэжым ніколі не пагодзіцца на падобныя патрабаванні. Вылезе, напрыклад, у тэлевізар прафесар С.Багданкевіч і простымі словамі растлумачыць, чаму растуць цэны і хто на гэтым «робіць бабкі». Потым з'явіцца В.Шчукін і з фактамі ў руках раскажа пра сапраўднае аблічча карных інстанцыяў. За імі можа аб'явіцца які-небудзь недабіты бізнэсмен ці банкір з тым, каб распавесці пра паборы афіцыйныя і хабары нелегальныя - пра аграмадныя, дарэчы, грошы. А што, калі па «яшчыку» пакажуць самога Мірона?! А Славаміра Адамовіча, Аляксея Шыдлоўскага, Алеся Пушкіна, Васіля Быкава?! Тут яшчэ раздухарацца тхосьці з апальных міністраў ці вертыкальшчыкаў эпохі «недадыктатуры» - і гэтым ёсць на што раскрыць вочы народу. Затым закамплесуе хто-небудзь з мясцовых «генералаў калугіных» ці «агентаў глыбокага ўкараненьня».

Лясне ўсё, што так упарта будавалі замаліты-палкоўнікі, камандзіры індустрыі прапаганды і сацыяльнай маніпуляцыі. Людзі пачнуць абмяркоўваць. Згубяць страх. Чыноўнікі - тыя наадварт: страшэнна перапалохаюцца. Бо за словамі апазіцыі замайчаць будучыя разбіральніцтвы і крымінальныя справы; суд гісторыі, як кажуць, з канфіскацыяй і люстрацыяй. Пачнуцца масавыя хістанні, закулісныя здзелкі, продаж рэжыма гуртам і ў розніцу. Жарсці падхопляць расейскія каналы, распісаныя як адзін за

алігархамі ды іншымі «сябрамі» беларускага рэжыму...

Затым апазіцыя ў сваёй Платформе, падтрыманай асноўнымі палітычнымі партыямі, патрабуе справядлівых выбараў. З адпаведным заканадаўствам і поўнай адкрытасцю пры рэгістрацыі і падліку галасоў. А іначай Еўропа з Амерыкай зноўку не прызнаюць парламент Беларусі. У дэпутаты папхнуцца гаваркія лібералы, суровыя бэнэфаўцы і багатыя «новыя беларусы». Без заканадаўчага абмежавання і фальсіфікацыяў хто іх спыніць? А, галоўнае, навошта? Белы свет у Беларусі клінам не сышоўся...

Далей, апазіцыя патрабуе амністыі палітвязьням і спынення «беспрэдела» карных органаў. За амністыяй паследуюе рэабілітацыя, а навадзненне законнасці ў дзеяннях «органу» разьважае рукі арганізатарам мітынгаў, пікетаў, дэманстрацыяў і страйкаў. У Менск чыгнікамі з'едуцца незадаволеныя з усёй краіны. На вуліцы выйдучь сотні тысяч. Пачнуць дудзець у свістулькі, крычаць «Жыве Беларусь!» і тыкаць у нос «антыпрэзідэнцкія лозунгі». А аддаць загад выдавіць ім вочы-нелга...

Таму ў дыялог апазіцыі ды рэжыма не верыцца. Вось каб замест пана Віка «ўрэгуляваннем канстытуцыйнага крызісу» заняўся пан Салана, магчымасць чаго спрагназавалі ў першую чаргу саветнікі нашага рэжыма і вядомы расейскі думскі правакатар Ільяхіна, тады не было б куды дзявацца. У адваротным выпадку трэба прадбачыць, што гульні ў перамовы - спроба зацягнуць час і прыкрыць восеньскі аншлюс Беларусі Расіяй.

Сяргей Самасей

Уступаць туды, дзе ўжо была, Украіна больш не збіраецца

Прэзідэнт Украіны Леанід Кучма лічыць, што Украіне няма неабходнасці ўваходзіць у Саюз Расіі ды Беларусі.

На прэс-канфэрэнцыі, якая адбылася напрыканцы мінулага тыдня, ён падкрэсліў, што «Украіна ўжо была ў саюзе, і вяртацца да яго не да месца». Адначасова, кіраўнік украінскай дзяржавы падкрэсліў, што Расія застаецца стратэгічным партнёрам Украіны і, нягледзячы на галасы «як злева, так і справа», трэба жыць з ёю «ў міры, любові і згодзе і будаваць свае адносіны на раўнапраўных прынцыпах». Прэзідэнт Украіны лічыць, што сёння Расія не можа не быць донарам, крэдытарам для Украіны. «Аднак я перакананы, — сказаў Л.Кучма, — што яна стане на ногі, паколькі валодае найбольшымі прыроднымі рэсурсамі».

Л.Кучма перакананы, што Расія не ў стане ўтрымліваць Беларусь, паколькі яшчэ 10 мільёнаў беларускіх грамадзян будуць цяжарам для расейскага бюджэту. «Сёння ніхто не адказаў: што такое саюз? Гэта адна дзяржава ці канфедэрацыя? — сказаў Л.Кучма. — Калі гэта адна дзяржава, то ці згадзіцца на гэта Аляксандр Лукашэнка і расейскія рогіны, паколькі Беларусь будзе мець значна больш паўнамоцтваў, чым расейскія аўтаноміі». «Я лічу, — сказаў Л.Кучма, — што пытанне аб славянскім саюзе з'яўляецца палітычным».

Ул. інф.

26 жніўня 1999 г.

ГРАМАДСТВА

Бомба для студэнтаў

Усё пачынаецца вельмі бясскрыўдна. Праяўляючы клопат пра студэнтаў і народ і па іх настойлівых просьбах Савет Міністраў РБ сваёй пастановай N276 ад 2 красавіка 1997 года п.1 увёў з 97/98 навучальнага года абавязковае размеркаванне выпускнікоў дзяржаўных вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў, за выключэннем тых, хто вучыцца на платнай аснове. Добрыя пажаданні, запярэчыць няма чаго. На п.5 гэтага документа даручана Міністэрству адукацыі, Міністэрству фінансаў сумесна з аблвыканкамамі і па ўзгадненню з зацікаўленымі рэспубліканскімі органамі дзяржаўнага кіравання да першага жніўня 1997 года вызначыць меры заахвочвання выпускнікоў вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў, якіх накіроўваюць на працу ў раёны, пацярпелыя ад аварыі на Чарнобыльскай АЭС.

Гэтым самым цяперашняе кіраўніцтва рэспублікі аддае інтэлект нацыі заўтрашняга дня за сваю няздольнасць вырашаць Чарнобыльскую праблему напрацягу 13 гадоў. Атрыманне дакумента пасляхова выканана, вызначана даплата маладым спецыялістам у 75 мінімальнай заробкаў за тры гады. Вось якім чынам ацэнена здароўе людзей.

Выплата ўведзена нібыта для замацавання спецыялістаў, але ўжо на чацвёрты год «трунныя» выплаты не прадугледжаны. Аўтары дакумента разумеюць - такіх не будзе, а дакладна засылаць новы кантынгент.

Чарнобыльцы ўжо сёння могуць шмат раскажаць аб тым, як дзяржава клапаціцца пра іх. Так і тут: выплюць кроў - потым выкінуць.

У нетрах міністэрстваў і ведамстваў ідзе бесперапынная праца па падрыхтоўцы новых дакументаў, якія павінны вырашаць чарнобыльскую

праблему. У чыноўнікаў ёсць мара - аб'явіць аднойчы, што Чарнобыля наогул не было. Міністэрства аховы здароўя, як самае перадавое ў барацьбе за здароўе народа, кіруючыся загадам N104, значна абмежавала доступ чарнобыльцам да медычнай дапамогі, і сёння падрыхтаваны наступны дакумент, які вырашае гэтую праблему. Тыя, хто меў 18-ы артыкул па закону «Аб сацыяльнай абароне грамадзян, пацярпелых ад аварыі на ЧАЭС», ужо амаль вымерлі ці вымруць у хуткім часе, а ўсе астатнія будуць абвешчаны здаровымі ды знятыя з медычнага ўліку.

Хаця, здавалася б, - каму як не медыкам ведаць пра тыя наступствы для здароўя людзей, што прынёс Чарнобыль.

Сабраныя за гады пасля Чарнобыльскай катастрофы шматлікія дадзеныя эпідэміялагічных лабараторый ды іншых даследаванняў пера-

канаўча адлюстроўваюць небяспечны ўплыў малых доз радыеактыўнага здароўя людзей і стан навакольнага асяроддзя. Высвятляецца, пры апраменьванні да 0,1 колькасць смяротных лейкозаў з'яўляецца настолькі ж значнай, як і пры апраменьванні шматкратна большым. Пашкоджанні храмасомаў і злаякасная трансфармацыя клетак пры малых дозах прыкладна на парадок вышэй, чым можна было чакаць пры ўплыве высокіх доз. Малыя дозы радыеактыўнасці парушаюць нармальнае фармаванне цэнтральнай нервовай сістэмы падчас развіцця плода ва ўлонні мацеры. Гэты эффект можа стацца самым страшэнным для бліжэйшых пакаленняў людзей, што жывуць на радыеактыўна забруджаных тэрыторыях. Спецыялісты абагульнілі матэрыялы па Беларусі ды заўважылі павелічэнне частаты бясплоднасці на забруджаных тэрыторыях у 5,5 раза. Пасля апраменьвання невялікімі дозамі цяжарным жанчынам пагражае выкідыш, рэзка ўзрастае колькасць спонтаннага аборту і мёртваародзінаў.

Нельга дапусціць сёння гэты чынавенскі «бесперадзел». Толькі аб'ядноўваючы намаганні, чарнобыльцы могуць абараніць сваё права на жыццё.

А сённяшнім студэнтам хочацца пажадаць: «Пільнымі будзьце!»

Ліквідатар

Прырода знаходзіцца ў закладніках у чыноўнікаў

Нашы прадпрыемствы рэдка праяўляюць ініцыятыву ў будаўніцтве ачышчальных збудаванняў: справа гэтая накладная, а дадатковага прыбытку ад іх няма ніякага. У многіх развітых краінах добрасумленным у адносінах да аховы прыроды ўладальнікам фабрык і заводаў зніжаецца сума экалагічных збораў. Мы такога правіла не маем, хоць і ёсць экалагічныя падаткі. Куды ж накіроўваюцца сродкі, што былі сабраныя на гэтыя мэты?

Згодна з папярэднімі падлікамі спецыялістаў з Гарадзенскай гарадской інспекцыі прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя, на спецрахунак іхняга фонда напрацягу 1999 года павінна было паступіць амаль 65 мільярдаў беларускіх рублёў. 20 працэнтаў гэтых грошай планавалася патраціць на рамонт лабараторыі, а астатнія - на розныя прыродаахоўныя мерапрыемствы ў горадзе. У тым ліку і на будаўніцтва ачышчальных збудаванняў на Гарадзенскім скураб'яднанні, якія павінны абысціся ў 35 мільярдаў беларускіх рублёў паводле каштарыснай вартасці. (А з улікам пастаяннага падаражання работ і матэрыялаў абыдуча не менш чым у 50 мільярдаў беларускіх рублёў). Аднак збудаванні такога кшталту неабходныя не толькі заводу, але і гораду: адыходы скураной прамысловасці настолькі агрэсіўныя (спалучэнні хрома ды іншых цяжкіх металаў, сульфаты і г. д.), што раз'ядаюць жалезабетонны калектар на шляху да гарадскіх ачышчальных. Скураб'яднанне павінна было атрымаць з прыродаахоўнага фонда 8,8 мільярда беларускіх рублёў. Аднак з гэтай сумы пералічана толькі 0,5 мільярда.

Крыніца сатыры і гумару!

Апошнім часам замест расейскага папсовага гумару па TV-каналах лепш чытаць дзяржаўную прэсу.

Бярэш, напрыклад, нумар адной нашай мясцовай газеты за 12 жніўня. Увагу прыцягвае анонс «Як дбаюць аб кармах у Ваўкавыскім раёне». Цікава - як жа «дбаюць аб кармах» (дзе вы, беларускія мовазнаўцы?). Аказваецца, замест таго, каб браць травы на лугах, іх вырошчваюць на раллі. Пустазелле косяць, ці што?..

Крыху ніжэй - паведамленне пра тое, што ў «рэспубліцы распрацавана праграма па забеспячэнню насельніцтва ўласным раслінным алеем». Асноўнай «праграмай» сыравінай вызначаны рапс. «На жал», - скардзіцца газета, - «равы рапс не дае пажаданай ураджайнасці, а азімы нярэдка вымярае». Ну і фінансуюць ж праграму «распрацавалі ў рэспубліцы»! Рапс аб вымерзне, альбо не вырасце. Залёзем алей: палову засмажым, палову «з'ямо з

кармамі»...

А адкрывае першую старонку інфармацыя на злобу дня пад рубрыкай «Што новага ў вобласці». Новае, чытаем, тое, што зноў знік бензін, хаця, як адзначаецца, усё гэта «ча-

сова». На гэтым тыдні «кіраўнік аб'яднання «Гроднааблафнапрадукт» збіраецца выехаць у Менск і Маскву,

вадзе на сваёй тэрыторыі, якая толькі ў 40 кіламетрах ніжэй Гродна, значныя перавышэнні канцэнтрацыі шкодных рэчываў? За кошт грошай прыродаахоўнага фонда (6 мільярдаў рублёў) планавалася пачаць будаўніцтва новага гарадскога палігона адыходаў (звалка). Аднак будаўніцтва яшчэ не пачыналася, у той час як на месцы цяперашняй звалкі ўжо цэлы «эверэст» з хлама.

Прычына ўсяго гэтага вельмі простая: грошы, якія мэтанакіравана ідуць на вырашэнне экалагічных праблемаў, безнадзейна «тонучы» у агульным катле, гэта значыць бюджэце. Не ведаючы, што адказваць кіраўнікам прадпрыемстваў, якія перыядычна нагадваюць гарадской прыродаахоўнай інспекцыі пра абяцаныя грошы, Ірына Алёхіна - яе начальнік і, па сутнасці, законны распараджальнік фонда - у сваю чаргу тэлефануе ў гарвыканкам, дзе ёй распавядаюць пра складаную сітуацыю з бюджэтам і просяць пачакаць. Кола замыкаецца. А інфляцыя тым часам бязлітасна з'ядае сумы, што былі пазначаныя ў планах пачатку года.

Ніна Палуцкая, БДГ

дзе будзе, - просім звярнуць увагу, што ён там будзе рабіць, - прапрацоўваць варыянты паляпшэння сітуацыі з забеспячэннем вобласці бензінам і дызельным палівам». У рэдакцыі мы вырашылі, што ён павязе туды парачку-другую пустых каністраў: тры - на бензін і адну - на дызельнае паліва.

А то яшчэ можна даведацца, што «фірмовы гандаль у нас пакуць не на вышыні». Пра якія вышыні гаворка - ці не пра «пик Камунізма»? І пра які «фірмовы гандаль»? А калі ёсць «фірмовы», то ўвесь астатні, ён што - «левы»?..

Парадавала тое, што «неба Беларускае надзейна абаронена», нягледзячы на «недахоп фінансавання». Прыемна ўразіла адсутнасць у газеце аднаго папулярнага ў пэўных колах прозвішча. Адным словам - чытайце, не сумуйце!

Альфрэд Хокхіч

Суб'ектаў гаспадарання ў чарговы раз «парэзалі»

Сёлета Гарадзенскі гарвыканкам прыняў рашэнне аб ліквідацыі 100 суб'ектаў гаспадарання, якія не выканалі патрабаванняў Дэкрэта «Аб ўпарадкаванні дзяржаўнай рэгістрацыі і ліквідацыі (спынення дзейнасці) суб'ектаў гаспадарання». Адпаведныя хадаўніцтвы былі прадстаўленыя інспекцыямі гарадскога падатковага камітэта, Ленінскага і Кастрычніцкага раёнаў абласнога цэнтра.

Усяго ў Гродне налічваецца 917 прадпрыемстваў малога і сярэдняга бізнесу. Загадчык юрыдычнага аддзела гарвыканкама Валеры Шанціла, каментуючы рашэнне ўладаў, адзначае, што яны не прагнуць ліквідацыі прадпрыемстваў розных форм уласнасці: там створаны рабочыя месцы, дзе працуюць ад трох да 15—20 чалавек, занята 18,3 працэнта агульнай колькасці працуючых

горада; падаткі ды іншыя плацяжы дасягаюць 10,3 працэнта мясцовага бюджэту. Уласнікам даецца магчымасць разабрацца ў сваіх справах, выплаціць падаткі. І толькі гаспадарчы суд можа прызначыць суб'екты гаспадарання, паводле іх заяў, банкрутамі з далейшым продажам наяўнай маёмасці.

Антон Лабовіч

«Еўрарэгіён «Нёман»-99»

20 жніўня Гродна наведалі члены Савета еўрарэгіёну «Нёман» і прадстаўнікі адміністрацыі Марыямпольскага раёна Літоўскай Рэспублікі.

З іх удзелам у аблвыканкаме сумесна з прадстаўнікамі выставачнага цэнтра «Белэкспа» вяліся перамовы па арганізацыі выставы-кірмашу «Еўрарэгіён «Нёман»-99». Яна пройдзе ў Гродне 20—23 кастрычніка. Гэта будзе першая спроба паказаць

эканамічныя магчымасці краінаў, рэгіёны якіх уваходзяць у склад еўрарэгіёну Беларусі, Літвы, Польшчы ды Радзі. Польскі бок ужо даў згоду на свой удзел у выставе. Літоўцы таксама выказалі зацікаўленасць у гэтым.

Ася Куніцкая

Займіце сябе самі!

Учора ў Навагрудку завяршыўся двухдзённый семінар «Развіццё самазаянтаў беспрацоўных і слабаабароненых грамадзянаў як асновы актыўнай палітыкі на рынку працы ва ўмовах фарміравання сацыяльна арыентаванай рынкавай эканомікі». Пра гэта паведамлілі ў прадстаўніцтва Праграмы развіцця ААН.

Семінар пройшоў у межах праекту «Барацьбы з беднасцю праз садзейнічанне развіццю самазаянтаў на аснове прыносячых даход відаў дзейнасці» пры тэхнічнай падтрымцы ПРААН, Міжнароднай арганізацыі працы (МАП) і Камітэта па занятасці пры Міністэрстве працы Беларусі. Галоўнай мэтай мерапрыемства з'яўлялася выпрацоўка рэкамендацый для фармування палітыкі і плану дзеянняў па прадухіленні беднасці. Удзельнікамі семінару сталі прадстаўнікі ПРААН, МАП, Сусветнага банка, Міжнароднага цэнтра па мо-

дুলным навучанні (Масква), Нацыянальнага сходу Беларусі, Беларускага саюза прадпрыймальнікаў і арэндараў, Міністэрства працы Рэспублікі Беларусь, Камітэта па занятасці насельніцтва, кіраўнікі ды спецыялісты Дзяржаўнай службы занятасці. Удзельнікі семінару прадставілі распрацаваны ў межах праекту падыход па прыцягненні мясцовых інстытутаў да планавання, распрацоўкі і выканання праграм навучання ў галіне самазаянтаў ды арганізацыі прыбытковых відаў дзейнасці.

Юрый Шырокі

Бірукова зноў будзе святкаваць

Бірукова зноў будзе святкаваць

18 чалавек склалі аргкамітэт Гарадзенскага аблвыканкама па святкаванні 60-годдзя ўз'яднання Заходняй Беларусі з БССР. Узначалі працу па рэалізацыі зацверджанага плана мерапрыемстваў намеснік старшыні абласнога выканаўчага камітэта Марыя Бірукова.

Згодна з планам, 16 верасня ў гарадскім драмтэатры адбудзецца ўрачыстае пасяджэнне, прысвечанае гэтай гістарычнай даце. Ад кожнага раёна вобласці запрошана дэлегацыя ў колькасці дзесяці чалавек. Адпаведныя сходы пройдуць таксама ў гарадах і паселішчах. Ужо добраўпарадкаваныя архітэктурныя помнікі, мемарыяльныя знакі, рыхтуюцца адпаведныя тэматычныя выставы ў бібліятэках і музеях. Раённыя газеты і абласное тэлерадыёаб'яднанне распавядаюць пра падзеі тых часоў. У Гарадзенскім дзяржаўна-версітэце імя Янкі Купалы будзе праведзена міжнародная канферэнцыя гісторыкаў. Тэма «Значэнне ўз'яд-

нання Усходняй і Заходняй Беларусі для развіцця беларускай дзяржаўнасці» стане асноўнай падчас правядзення «круглага стала» з удзелам прадстаўнікоў палітычных партый, рухаў і грамадскіх арганізацый.

Падрыхтоўкай свята заняты ўпраўленні аблвыканкама; грамадска-палітычнай інфармацыі і друку, арганізацыйна-кадравай працы, адукацыі, культуры, фізічнай культуры, спорту і турызму, камітэт па справах моладзі аблвыканкама, гар-і райвыканкамы, мясцовыя СМІ, Савет ветэранаў і абласная арганізацыя таварыства «Веды».

Антон Лабовіч

26 жніўня 1999 г.

ЭКАНОМІКА

Катэджы прадаюцца марудна

Як і абяцала ПАГОНЯ, сёння мы працягваем агляд рынка нерухомай маёмасці. На гэты раз паразважаем наконт куплі-продажу дамоў і катэджаў.

Вы ўжо ведаеце з папярэдніх артыкулаў у нашай газеце, што сёння рынак нерухомай маёмасці перажывае цяжкія часы: з пачатку 1996 года абарот знізіўся прыкладна ў чатыры разы. Не з'яўляецца выключэннем і сітуацыя з продажам дамоў і катэджаў. Паводле інфармацыі агенцтва «Арбіта», колькасць здзелак па куплі-продажу дамоў і катэджаў у параўнанні са студзенем-чэрвенем 1996 года знізілася ў пяць з паловай разоў.

У сувязі з вельмі нізкім попытам (можна, попыт і з'явіўся б, ды няма грошай) рэзка знізіўся кошт. Калі на кватэры цана ў параўнанні з 1996 годам знізілася на 20-30 працэнтаў, то на дамы і катэджы - на 35-40 працэнтаў. Прычым, працэс працягваецца.

Як і тры гады таму, кошт дома залежыць:

- 1) ад месцазнаходжання (як у самім горадзе, так і ў прыгарадзе);
- 2) ад падрыхтаванасці;
- 3) ад памеру ўчастка;
- 4) ад тыпу дома;
- 5) ад колькасці паверхаў;
- 6) ад плошчы (як жылой, так і агульнай);
- 7) ад камунікацыяў (вадаправод,

ацяпленне, каналізацыя, газ, тэлефон) ды многія іншыя фактары.

На Беларусі самая дарагія дама - у сталіцы. Яны, як правіла, на 30-40 працэнтаў вышэйшыя за аналагічныя ў Брэсце, Віцебску, Гродне, Гомелі ды Магілёве. Кошты дамоў у абласных цэнтрах прыблізна аднолькавыя.

На сённяшні дзень у Гродне драўляны дом з непячым ацяпленнем і вадаправодам, жылой плошчай 60-80 квадратных метраў і г. д., можна набыць за 13-22 тысячы даляраў ЗША. Двухпавярховы цагляны катэдж з усімі камунікацыямі, з аналагічнай жылой плошчай абыдзецца ў 20-30 тысяч даляраў. Калі жылая плошча складае 80-120 квадратных метраў і дом размешчаны не на ўскрайку горада, то кошт можа складаць ад 28 да 50 тысяч даляраў ЗША. Згодна з меркаваннем «рыэлтараў», болей, чым за 55 тысяч даляраў, сёння катэдж у Гродне не прадаць. Няма пакупнікоў і няма грошай. Той, у каго ёсць, укладвае іх не ў нерухомую маёмасць на радзіме. Увогуле, зыходзячы з размовы са спецыялістамі па нерухомай маёмасці, мы зразумелі, што з пакупкай катэджа ніколі не трэба спяшацца. 4-5-пакаё-

вы 2-павярховы катэдж з усімі камунікацыямі, жылой плошчай каля 80-ці квадратных метраў, з добрым месцазнаходжаннем па сваім кошце не павінен пераўходзіць сярэднегарадскую (у абласных гарадах) цану 2-3-пакаёвых кватэраў, гэта значыць, больш за 32 тысячы даляраў. Таму ў Гродне з улікам усеагульнага зніжэння коштаў на нерухомую маёмасць добрыя катэджы можна набыць за «нейкія» 27-28 тысяч даляраў ЗША. І ўсяго толькі...

Акрамя продажу дамоў са 100-працэнтнай гатоўнасцю, на рынку нерухомай маёмасці больш за палову дамоў (катэджаў) прадаецца ў «незакончаным будаўніцтве». На гэтым сегменце рынка зніжэнне абарота ў параўнанні з 1996 годам не такое значнае - у тры разы, хаця кошты таксама знізіліся (у сярэднім на 25-35 працэнтаў, у залежнасці ад гатоўнасці катэджаў). Больш за ўсё прапаноў на продаж «незакончанага будаўніцтва» ў Каробчыцах, Зарыцы-2, Зарыцы-3, Баранавічах і Чэхаўшчыне. Цана катэджаў з гатоўнасцю 50-75 працэнтаў вагаецца ў межах 4-8 тысяч даляраў, а з гатоўнасцю 76-95 працэнтаў - у межах 8-24 тысяч даляраў ЗША.

Сяргей Міронаў

Няма ахвотных на арэнду?

У перыяд летніх адпачынкаў наступіла зацішша на рынку нерухомай маёмасці.

Колькасць прапаноў на рынку арэнды пераўходзіць попыт у 4-5 разоў. Гарадзенскія кошты мала чым адрозніваюцца ад агульнарэспубліканскіх, за выключэннем сталічных (плюс 25-40 працэнтаў да сярэдняга ўзроўня). У параўнанні з апошнім (касавіцкім) аглядам рынку арэнды кватэраў, кошты знізіліся яшчэ на 15-20 працэнтаў, а да ўзроўня сакавіка-красавіка 1996 года - нават на 70-80 працэнтаў. Арэнда кватэраў сёння найбольш патаннела, у параўнанні з іншымі сегментамі рынку нерухомай маёмасці.

У наш час з-за вялікіх цяжкасцяў з продажам кватэраў уласнікі імкнуцца хоць неяк выкупіцца ў дадзенай сітуацыі і прапаноўваюць сваю нерухомую маёмасць у арэнду. Такім чынам, на кошт найма жыллага памяшкання ажыццяўляецца траіны ціск:

- 1) нізкі сярэднемесячны заробак грамадзянаў Рэспублікі і адпаведна іх невялікая магчымасць на арэнду;
- 2) летняя зацішша ў заключэнні здзелак;
- 3) рэзкае зніжэнне попыту, у тым ліку з-за павелічэння прапаноў за рынку куплі-продажу кватэраў (маецца на ўвазе адпаведнасць попыту і прапаноў).

На 9-га жніўня гэтага года ў Гродне былі наступныя прапановы на рынку найма жылых памяшканняў (глядзіце табліцу). Пераважаюць аднапакаёвыя кватэры (калі ўлічваць і шматпакаёвыя, дзе здаецца толькі пакой). Яны складаюць болей за 40 працэнтаў прапаноў. Як мы бачым з табліцы, кошт арэнды любой кватэры залежыць ад яе месцазнаходжання, планіроўкі, наяўнасці тэлефона, мэблі ды інш. У сярэднім па Гродне на цяперашні час кошт арэнды аднапакаёвай кватэры складае 25 у.а., 2-пакаёвай - 35 у.а., 3-пакаёвай - 50 у.а. і 4-пакаёвай - 75 у.а.

Вялікі ўплыў на кошт памяшкання, якое здаецца ў арэнду, ажыццяўляе тэрмін арэнды і форма аплаты. Калі наймальніку неабходна арандаваць нейкае памяшканне на год і болей, і ён мае магчымасць для папярэдняй аплаты, то кошт можа быць зніжаны да 80-ці працэнтаў ад запрашаемага.

У апошні час на рынку найма жылых памяшканняў з'явілася шмат прапаноў у так званым прыватным сектары. Попыт на такое жыллё з красавіка гэтага года не павялічыўся, аднак і не зменшыўся. Таму кошт з вясны не змяніўся і складае прыблізна 40-45 у.а. Самае цікавае, што частка якой-небудзь

драўлянай хаты ў большасці выпадкаў выкарыстоўваецца не для жылля, а ў якасці склада разнастайных тавараў. Ды і нейкая ахова маёмасці з боку гаспадара хаты таксама прадугледжана.

З 1997 года ў Гродне (у Менску з 1994 года) на рынку нерухомай маёмасці з'явіўся такі сегмент, як здача жыллага памяшкання ў найм на адныя, двое, і г. д. сутак. Гэтая форма арэнды стала вельмі папулярнай ў апошні час сярод моладзі. Жыццё грамадзянаў, згодна з правіламі сацыялістычнага інтэрнату, якое працягваецца ў рэспубліцы, не дазваляе добра правесці час з хлопцамі ці дзяўчынай, напрыклад, у мясцовых гатэлях. І што ж даводзіцца рабіць, калі вельмі хочацца, але няма дзе? Канешне, скарыстацца паслугамі некаторых «рыэлтараў», якія хутка прадаставяць вам сціплыя, ці, магчыма, шыкоўныя апартаменты. У такіх выпадках арандатару давядзецца пакласці ад 1,9 мільёна беларускіх рублёў да 20 у.а. за суткі - у залежнасці ад памяшкання.

На рынку нерухомай маёмасці ў Гродне ёсць і такі сегмент, як арэнда катэджа. Вялікім поспехам дадзены від арэнды ў грамадзянаў не карыстаецца. Тым не менш, для тых, хто цікавіцца, паведамляем: за месяц вам давядзецца выкласці за арэнду катэджа ў горадзе 120-200 у.а., за горадам - 100-150 у.а. Магчыма, сярод чытачоў ПАГОНІ знойдуцца і такія

забяспечаныя грамадзяне.

Згодна з меркаваннямі эканамістаў, у бліжэйшыя месяцы (хутчэй за ўсё ў кастрычніку) кошты арэнды жылля ўзрастуць па ўсёй рэспубліцы прыблізна на 15-20 працэнтаў і наблізяцца да красавіцкіх коштаў гэтага года. Да студзеня 2000 года таксама магчыма чарговае падарожжае арэнды. Справа ў тым, што з пачатку наступнага года істотна ўзрасце плата за камунальныя паслугі, за якія ў наш час плаціць арэндадаўца. Зразумела, што калі на 10-15 у.а. ўзрастуць кошты на паслугі камунальнай да сённяшніх 2-3 у.а., то яны ўвойдуць у кошт арэнды цалкам.

Як і раней, мала хто заключае дамову па найму жыллага памяшкання ў натарыяльных канторах. Але ў адпаведнасці з артыкулам 642 Грамадзянскага кодэкса РБ і адпаведных артыкулаў Жыллёвага кодэкса, яе трэба было б заключыць, асабліва ў мэтах абароны магчымага парушэння ў будучым праваў абодвух бакоў. Тым не менш, грамадзяне не спяшаюцца заключаць дамовы, бо не жадаюць звязвацца з падатковымі інспекцыямі. Зыходзячы з колькасці дамоў на наймах жылых памяшканняў, зарэгістраваных у натарыяльных канторах, хочацца зрабіць выснову: хутка арандаваць кватэру не будзе каму..

Кацярына Зволін

Табліца						
Месцазнаходж.	Планіро.	Кольк. пакояў	Тэл.	Мэбля	Тэрм.арэнды	Кошт
вул. Урублеўскага пр-т 40 гадоў Перамогі	хрушч.	1	+	+	1мес. і больш	30
вул. Пушкіна	новая	1	-	-	1 мес. і больш	20
вул. Ліможа	хрушч.	1	-	-	1 мес. і больш	20
пр-т Касманаўтаў	новая	1	+	+	1 год і больш	240
вул. Шчорса	новая	1	+	-	1 мес. і больш	40
пр-т Будаўнікоў	брэжн.	1	+	+	паўгода і больш	210
м-н Фоліуш	новая	1	+	+	1 мес. і больш	40
вул. Каліноўскага	брэжн.	1	-	+	3 мес.	100
вул. Сав. Пагранічн.	хрушч.	1	-	-	паўгода і больш	170
вул. Кірава	сталін.	1	-	-	1 мес.	25
пр-т Я.Купалы	брэжн.	1	+	+	1 мес.	30
вул. Дзяржынскага	новая	1	-	-	1 мес і больш	35
вул. Сацыялістычная	сталін.	1	-	+	паўгода і больш	150
БЛК	новая	1	-	-	1 год	500
вул. Церашковай	новая	1	-	+	1 мес. і больш	25
вул. Дамброўскага	хрушч.	2	-	-	паўгода і больш	180
вул. Кляновая	новая	2	+	-	1мес. і больш	25
вул. Гая	хрушч.	2	-	-	1 мес. і больш	25
Індурская шаша	новая	2	+	+	1 мес. і больш	35
вул. Камунальная	1/2 дома	2	-	-	1 год	300
вул. Брыкеля	новая	2	-	+	1 мес. і больш.	30
пр-т Будаўнікоў	новая	2	+	+	1 мес.	40
вул. Ажэшкі	брэжн.	2	+	+	1 мес. і больш	50
пр-т Касманаўтаў	хрушч.	2	-	-	паўгода і больш	180
вул. Фамічова	брэжн.	2	-	+	1 мес. і больш	35
вул. Дзяржынскага	новая	3	+	+	1 мес. і больш	50
вул. Суворова	новая	3	+	+	паўгода і больш	290
пр-т 40 гадоў Перамогі	новая	3	-	-	1 год і больш	500
вул. Даватара	хрушч.	3	-	+	1 мес.	45
БЛК	хрушч.	3	-	+	1 год	500
вул. Пестрака	брэжн.	3	+	+	3 мес.	180
вул. Антонова	брэжн.	3	+	+	1 мес. і больш	65
вул. Горкага	новая	4	+	-	паўгода і больш	560
вул. Кабяка	новая	4	-	-	1 год	650
пр-т Я.Купалы	брэжн.	4	+	+	1 год і больш	1200
вул. Таўлая	новая	4	-	+	1 год і больш	1000

Заўвага: кошты пададзены ва ўмоўных адзінках.

Курсы валют

На 25 жніўня Нацыянальны банк Беларусі ўстанавіў наступныя афіцыйныя курсы валют:

даляр ЗША — 277.000 беларускіх рублёў; еўра — 289.769,70; нямецкая марка — 148.156,90; расійскі рубель — 11.220. У параўнанні з учарашнім днём афіцыйны курс даляра не змяніўся.

На «чорным» рынку наяўнай валюты ў Менску раніцай 25 жніўня даляр куплялі па 485.000—490.000 і прадавалі па 495.000—500.000 рублёў. У параўнанні з учарашнім днём курс вырас у сярэднім на 5.000 рублёў.

У мінулыя выхадныя на «чорным» рынку абмену наяўнай валюты ў Менску быў адзначаны істотны рост каціровак амерыканскага даляра. Так, ужо ў другой палове дня ў пятніцу, 20 жніўня, курс куплі даляра ЗША ў большасці апэратараў ценявога рынку павысіўся да 470-475 тысяч рублёў. Такая сітуацыя не магла не адбіцца на курсе замежнай валюты, які складаецца на гарадскіх рэчавых і харчовых рынках.

У прыватнасці, у нядзелю, 22 жніўня, практычна ўсе гандляры пры рэалізацыі тавару вызначалі яго кошт з разліку 500 тысяч

беларускіх рублёў за даляр ЗША. У панядзелак, 23 жніўня, сітуацыя на «чорным» рынку абмену наяўнай валюты крыху стабілізавалася: да поўдня ценявыя апэратары даляр ЗША куплялі па 480.000—485.000 рублёў і прадавалі па 490.000—495.000 рублёў. Такім чынам, у параўнанні з пятніцай курс вырас у сярэднім на 10 тысяч рублёў.

Пры гэтым ценявыя апэратары пакуль не могуць прагназаваць далейшыя каціроўкі «чорнага» рынку і лічаць, што канчаткова сітуацыя павінна праясніцца ў бліжэйшыя дні.

Ягор Звоннікаў

Нічога ў няўмелых не атрымліваецца...

Вынікі працы народнай гаспадаркі краіны за першае паўгоддзе і ліпень бягучага года разгледжаныя на пашыраным пасяджэнні прэзідыума Савета Міністраў Беларусі, якое адбылося 24 жніўня ў Менску.

Як паведамлілі афіцыйныя крыніцы, падчас пасяджэння было адзначана, што ў параўнанні з першым кварталам за апошнія месяцы адбыліся пэўныя зрухі ў працы некаторых сектараў эканомікі. Разам з тым канстатавана, што не выканана большасць асноўных прагнозных параметраў сацыяльна-эканамічнага развіцця. Фінансавыя цяжкасці рэальнага сектара прывялі да паглыблення ўжо даўно існуючых праблем неплачужоў, росту крэдыторскай запазычанасці, якая значна перавышае дэбіторскую, падзенне аб'ёмаў інвестыцый у асноўны капітал і г.д. За сем месяцаў не ўдалося забяспечыць выкананне такіх прагнозных параметраў як тэмп росту ВУП, які склаў 101 працэнт (па прагнозе — 103—104 працэнты); вытворчасць сельскагаспадарчай прадукцыі — 90,1 (102—103), інвестыцыі ў асноўны капітал — 96,9 (104—105), грашовыя даходы насельніцтва за студзень-чэрвень — 95 (101—102); рознічны тавараабарот — 99,2 (106—107); аб'ём знешняга гандлю за студзень-чэрвень — 72,9 (103—104), у тым ліку экспарт — 79,1 (104—105) і імпарт — 67,9 працэнта (101,5—102,5 працэнта).

Міністр эканомікі Уладзімір Шымаў лічыць выключна важнай на сёння праблему, звязаную з недасканаласцю грашова-крэдытнай палітыкі. Адсюль, паводле ягоных слоў, падзенне ў апошнія месяцы вытворчасці прамысловай прадукцыі. У першым паўгоддзі мела месца апераджаючае крэдытаванне жыллёвага будаўніцтва, сельскай гаспадаркі, што не толькі абмежавала магчымасці банкаў у крэдытаванні прамысловасці, але і прывяло да неабходнасці пошуку сродкаў для падтрымкі ліквіднасці саміх банкаў. У другім паўгоддзі, лічыць міністр, існуе «неабходнасць пераарыентацыі фінансавых пато-

«American Express»

для беднага беларуса

Прыорбанк распачаў продаж дарожных чэкаў «American Express» у далярах ЗША і нямецкіх марках. Пры куплі чэкаў за наяўны разлік збіраецца камісія ў памеры 1 працэнта, пры безнаўным разліку — 1,5 працэнта.

Як паведамлілі ў Прыорбанку, раз чэкі ўжо паступілі ва ўсе філіі банку ў Менску; бліжэйшым часам яны павінны з'явіцца ў іншых аддзяленнях банка. Свабодна можна набыць чэкі на суму больш за 500

мінімальных зарплат па курсе Нацбанка Беларусі. Здзелка на гэтую суму ажыццяўляецца пры наяўнасці даведкі аб прадастаўленні дэкларацыі ў падатковую інспекцыю.

Ул. інф.

Аўкцыён у Гродне

30 жніўня адбудзецца аўкцыён у Гродне, на якім будуць прадавацца аднапавярховы блочны будынак, тры памяшканні на першым паверсе жылога дома, а таксама права арэнды будынку.

26 жніўня 1999 г.

ПУНКТ ГЛЕДЖАННЯ

Калі хочаце займацца інтэграцыяй - займайцеся канкрэтнымі эканамічнымі справамі

Нельга сказаць, каб нехта з нас адчуў у паўсядзённым плыні саюза Расіі з Беларуссю. Размовы ж на гэты конт вядуцца даўным-даўно. І перыядычна мы чуем з Менску голас Лукашэнка, які папракае расейскі бок ва ўсіх грахах. Няма сумневу ў тым, што са стратэгічнага пункту гледжання збліжэнне Расіі ды Беларусі вельмі неабходнае. Мы - брацкія народы, мы звязаны кроўю Айчыннай вайны, шматлікімі ахвярамі, якія панеслі ў вайне і Беларусь, і Расія. Нарэшце, нас звязвае страшэнная катастрофа, якая адбылася ў Чарнобылі. Таму, як мне здаецца, не Лукашэнка ў Ельцыну трэба аб'ядноўваць нашы народы, мы і так злучаны ўсёй гісторыяй. Іншае пытанне, што рабіць пасля падзеяў, якія адбыліся ў Белаежскай пушчы?

Нельга не заўважыць небяспеку, не бачыць падводныя камяні, якія нам пагражаюць. І наколькі законныя сэннашнія намеры адносна саюза Расіі ды Беларусі? Усё гэтае не адпавядае расейскім законам, расейскай Канстытуцыі. Што абяцае аб'яднанне гэтых дзвюх дзяржаваў? Думаю, што адразу з'явіцца новыя гарачыя кропкі ў Брэсцкай, Віцебскай, Гарадзенскай абласцях, дзе актыўна дзейнічае Беларускі Народны фронт. У Расіі ўзмацніцца нестабільнасць.

Дарэчы заўважу, што ідэі, якія выказвае Беларускі Народны фронт, на мой погляд, маюць падставы. Я, напрыклад, таксама не прыхільнік падаўлення Беларусі як самастойнай нацыянальнай дзяржавы. Я не бачу ў гэтым ніякай неабходнасці ды ніякай мэтазгоднасці. І ўвогуле, на мой погляд, маніпуляванне дзяржаўным суверэнітэтам Беларусі - рэч непрыстойная і небяспечная, хоць яна і вельмі падабаецца расейскай палітычнай эліце.

Непазбежныя праблемы і з рэспублікамі, што ўваходзяць у склад Расейскай Федэрацыі. Мы толькі што ўстанавілі пэўны баланс, дзякуючы мудрасці некаторых рэгіянальных лідараў, напрыклад такіх, як Шаймиеў, - і зноў уласнымі рукамі насаджаем нестабільнасць.

Падсцерагаюць нас і аддаленыя палітычныя праблемы. Пакт Молатава-Рыбентропа юрыдычна нязначны, і таму заходнія тэрыторыі Беларусі зноў акажуча спрэчнымі, калі сама Беларусь стане правапераемніцай СССР. Пакуль Беларусь з'яўляецца Беларуссю, мяжа пытанняў не выклікае - іх няма каму задаваць. Аднак, калі толькі гэтая тэрыторыя стане часткай Расіі ды правапераемніцай СССР, адразу ж узнікне праблема межаў. Яна пацягне за сабой прамое сутыкненне з НАТО і не пакіне абыхаваць польскае кіраўніцтва. Напэўна і яно не адразу пачне гэтым займацца. Аднак і ў Беларусі, і ў Польшчы з'явіцца сілы, якія пачнуць акцэнтаваць на гэтым увагу.

І, нарэшце, чыста эканамічныя праблемы. Мы маем розны стан эканомікі і яе механізмаў. Адрозніваемся мы і па ўзроўню жыц-

ця. Бяздумнае, механічнае аб'яднанне, як і ў свой час бяздумнае раз'яднанне, прывядзе да вялікіх цяжкасцяў.

Мы не можам чакаць станочных зменаў ні ў адным з напрамкаў. СНД знаходзіцца ў вельмі цяжкім становішчы, аднак, пакуль яшчэ існуе. І ўсе краіны, якія ўваходзяць у СНД, будуць гаварыць, што гэта анексія Расіі, што мы маніпулюем грамадскай думкай суверэннай Беларусі і што мы можам зрабіць гэта і з іншымі. Я - прынцыповы прыхільнік таго, каб увесці бліжэйшы час Расія займалася толькі сабой.

Што тады кіруе Ельцыным і Лукашэнкам, якія выступаюць ініцыятарамі саюза? Магчыма, што Ельцыну гэта неабходна для таго, каб захаваць сваё прэзідэнцкае становішча і пасля 2000-га года. Калі такі саюз будзе заснаваны, то ў ім можна і не выбіраць: прызначаецца прэзідэнт саюзнай дзяржавы. Такі сюжэт задавальняе і Лукашэнка. Ён думае, што зможа перайграць Ельцына і выйсці на расейскую палітычную арэну. І не важна, у якой якасці - аб'яднанай ці раз'яднанай. Больш таго, ён хоча ўвайсці ў наша палітычнае жыццё і стаць тут дзеючай палітычнай фігурай.

Магчымасцяў для прагноза тут я не бачу, паколькі мы маем справу з дзвюма асобамі, якія ні з чым не лічацца, могуць прымаць любыя рашэнні ў любой форме. Яны будуць рухацца ў тым жа напрамку, цынічна выкарыстоўваючы пачуцці людзей: сяброўства, братэрства, боль за зруйнаваную краіну. Калі ідзе шчырая гульня на пачуццях людзей, то правядзенне рэферэндума не будзе цяжкасцю. Задайце пытанне: ці хочаце вы жыць у міры і дружбе з беларускім народам? І вам на ўсе 100 працэнтаў адкажуць - так, хочам.

Вось, уласна, і ўсё. Эканамічнаму саюзу - так, аб'яднанню дзвюх дзяржаваў - не. Такая мая формула. Ніякіх наддзяржаўных палітычных органаў у выглядзе ўсеагульнага прэзідэнта, ці парламента, ці кіраўніцтва - такога нельга дапусціць. Мы прапануем пачаць з эканамічнага саюза, з паслядоўнага руху да такой эканамічнай інтэграцыі, якая ёсць у

Рыгор Яўлінскі

Еўропе, з распрацоўкі правілаў выкарыстання ўзаемных магчымасцяў. Пры гэтым неабходны ўлік адрозненняў у патэнцыяле нашых краінаў, у колькасці насельніцтва, у эканамічных рэсурсах. Напрыклад, мы лічым, што павінен быць банкаўскі саюз. У яго ўсе ўваходзяць на аднолькавых правах, аднак удзел у сэнсе галасоў павінен быць прапарцыйным магчымасцям кожнай дзяржавы.

Тэкст дамовы для стварэння эканамічнага саюза быў распрацаваны «Яблоком», апублікаваны і, нарэшце, афіцыйна перададзены і Лукашэнка, і Ельцыну. Адказ ад адміністрацыі беларускага прэзідэнта быў вельмі агульным і зводзіўся да таго, што Беларусь - гэта суверэнная дзяржава і ніякіх дзеянняў па ўшчамленню свайго суверэнітэту не прыме. З гэтым я згодзен. Але пра што тады гаворка?

Збоку расейскага прэзідэнта прапрацоўваюцца толькі палітычныя рашэнні. Калі краіны хочуць весці інтэграцыйную палітыку, то гэта сапраўды прадмет для перамоваў. А калі з парога ўсё адмятаюць, застаецца паціснуць плячыма: мы да вас не чапляемся, бо вы ўвесь час сюды лезеце, нечага дабіваецеся. Калі вас не цікавіць эканоміка, значыць вас не цікавяць людзі, іх няшчасці, узровень жыцця, іх дабрабыт. Вас цікавіць, як бы атрымаць плошчу для далейшага павелічэння свайго палітычнага ўплыву на тэрыторыі Расейскай Федэрацыі. А мы і не жадаем, каб ваш уплыў павялічваўся на нас. Тое, што вы робіце на Беларусі, нас не задавальняе. Калі хочаце займацца інтэграцыяй - займайцеся канкрэтнымі эканамічнымі справамі. Усё астатняе мы разглядаем як замах на ўладу Расіі. А ў нас і акрамя вас хапае праблемаў.

Рыгор Яўлінскі

У Расію цяжка нават верыць

За апошні год у Расіі змянілася чатыры ўрады. Наменклатурную каманду Чарнамырдзіна змянілі маладыя лібералы Кірыенкі-Нямцова. Потым руліць узяўся састарэлы шпіён-акадэмік Прымакоў. За ім - сілавік Сцяпашын. Цяпер на чарзе выкрывальнік ворагаў народу з КГБ (а па сумахчальніцтву - пераемнік Ельцына) Ул. Пуцін...

Расія не пераадолела ні аднаго крытычнага фактару ў эканоміцы: паказчыкі падаюць, капітал уцякае за мяжу, даляр расце, зарплаты ды пенсіі не выплочваюцца, карупцыя квітнее, падаткі не збіраюцца, крымінал наступае, інвестыцыі не ідуць, алігархі прывольваюць плён працы народа і г. д. Палітычная сістэма на федэральным і мясцовым узроўнях не здольная абараніць грамадзянаў, прыняць прыдатныя для развіцця вытворчасці, гандлю і абслугоўвання законы. Шматковае ўладкаванне краіны з аднаго боку замінае кіраваць рэгіёнамі з цэнтру і спрыяе сепаратызму, а з іншага боку - замест рэальнага суверэнітэту падсоўвае народам Расіі падманку, сургат. Па-шыраецца сацыяльна-палітычны падзел паміж рускімі - падманутыя нізы выносяць на самы верх артадаксальных камуністаў, фашыстаў, авантурыстаў і псіхопатаў.

Чаму ў Расіі няма парадку

У сваёй кнізе «Вялікая шахматная гульня», урыўкі з якой нядаўна друкавала ПАГОНЯ, Збігнеў Бжэзінскі не адмаўляе Расіі ў яе шанцы выйсці на шлях дабрабыту і свабоды. Трэба павярнуцца тварам да Еўропы, кажа ён, пазбавіцца ілюзіяў пра сваю выбранасць, імперыялістычных памкненняў і ўтапічных поглядаў на свет. Шанец можа і існуе, не будзем спрачацца з чалавекам, які разваліў Савецкі Саюз, але ён робіцца ўсё больш прывідным, усё менш застаецца грунту для дэмакратычных рынкавых пераўтварэнняў у Расіі. Усё рэальней прагледзецца гістарычны закон: Расія не здольная кіраваць сваім насельніцтвам ніякімі іншымі метадамі, акрамя гвалту, страху, прымуса і ідэалагічнага замбаванняў. Што можна вызначыць заканамернасцямі больш агульнага парадку: Расія ў яе сённяшнім геаграфічным выглядзе нежыццяздольная тэрыторыя, прастора, якая не можа быць арганізавана з адзінага цэнтру - горада Масквы.

Дэмаграфічных, духоўных, матэрыяльных сілаў рускага народа не хапае для дзяржаўнай арганізацыі каласальнай тэрыторыі і дамінавання ў зносінах з больш як сотняй народаў, далучаных да Расіі царамі ды камуністамі. Таму захопленыя прасторы ўспрымаюцца як варожыя; там жывуць злыя людзі, з якімі трэба быць заўжды напалатове.

Цяжасці ў кіраванні, якія вынікаюць з аб'ектыўнай немагчымасці наладзіць эфектыўны зяржаў-

ны механізм, адбіваюцца на нацыянальнай свядомасці: усюды ворагі, змовы, агенты, падкопы. Усё іншае ўспрымаецца як ненашае, варожае, дрэннае, агіднае, негоднае, распуснае. Барацьбе з чужымі каштоўнасцямі аддаюцца ўсе сілы, што вядзе да знясілення рускага народа. Выйсці з дурнога кола перашкаджае светапогляд нацыі, які складаўся стагоддзямі змаганняў за ўтрыманне набытых земляў. Змена арыентацыі, пераход да забеспячэння ўнутраных інтарэсаў насельніцтва разглядаецца як здрада і параз. Саюз з былымі ворагамі, хай гэта будуць нават, паводле Бжэзінскага, партнёрскія адносіны, разглядаецца як страта твару, сутнасці, духоўнай тоеснасці рускага народа.

Беларускі «траянскі конь»

Небяспека развалу Расіі альбо рэстаўрацыя таталітарнага рэжыму сёння надзвычай верагодная. Амаль дзесяць гадоў пайшло на тое, каб разбурыць галоўныя палітычныя механізмы таталітарызму, і вось сёння замест старых таталітарных інстытутаў нараджаюцца новыя, на новай глебе развіваюцца сацыяльна-эканамічныя перадумовы таталітарнасці. Які ўплыў можа аказаць на лёс Расіі пазіцыя Беларусі?

Далучэнне нашай краіны да Расіі непазбежна ўзмацніць самазбойчыя ілюзіі аб магчымасці вяртання былой славы шляхам узнаўлення тэрытарыяльнай ды ідэалагічнай экспансіі. Праблема Расіі, аднак, не ў тым, што ў яе мала тэрыторыі, а ў тым, што яе зашмат. Такім чынам, інтэграцыя Беларусі дасць новы імпульс у накірунку як развалу Расіі, так і ўзмацнення спробаў спыніць развал аднаўленнем таталітарных метадаў кіравання. Ні тое, ні другое не прывядзе да таго, чаго так прагнуць грамадзяне Расіі - дабрабыту, парадку і справядлівасці.

Па вялікаму рахунку, расейскі істэблішмент прамяняў перспектыву адраджэння краіны на згубную магчымасць набыць чарговую тэрыторыю. Беларусы абавязкова ўнясуць сваю лепту ў разбурэнне дзяржаўнага ўладкавання Расіі. Пакуль цяжка сказаць, які для гэтага гісторыя выбярэ сцэнар. Адну паспалітую дзяржаву беларусы ўжо развалілі. Не без нашага ўдзелу знік з мараў Савецкі Саюз. Магчыма, вышэйшыя сілы вядуць нас да самастойнасці метадам «траянскіх дароў» сквапным суседзям. Хто ведае...

Міхась Капалюш

Паміраць інтэграстам ранавата? А шкада...

Дэпутат расейскай Дзярждумы М.Ганчар вырашыў ашчаслівіць два брацкія народы - рускіх і беларусаў. Магчыма, асабліва ўвага М.Ганчара да беларуска-расейскай дачыненняў абумоўлена беларускімі каранямі яго прозвішча. Нядаўна ён распачаў кампанію на збору двух мільёнаў подпісаў грамадзянаў Расіі за правядзенне нейкага рэферэндума.

Паводле замыслаў Ганчара, рэферэндум у Расіі павінен даць падставы для аб'яднання Беларусі з Расіяй у адну краіну. Адначасова Ганчар вядзе распрацоўку праекта, ні больш, ні менш, як Канстытуцыі будучага дзяржаўнага гібрыда. Ганчар лічыць, што падобны рэферэндум павінен адбыцца ў сакавіку будучага года - пытанне брацкага саюза далей адкладваць нельга (сапраўды - нельга, іначаша наш «бос» не паспее ўключыцца ў прэзідэнцкую гонку па

выбарах расейскага прэзідэнта. З чаго гэта расейскі палітык так відавочна грае на дудцы сімфонію «інтэграцыя» вядомага беларускага аўтара? «Не продается вдохновенье, но можно рукопись продать?»).

Расія «нааб'ядноўвала» ў свой час шмат народаў і тэрыторыяў. Не сталі выключэннем і савецкія бальшавікі, якія перанялі імперскую палітыку расейскіх цараў. Тым не менш, усе яны засталіся з носам. Аднак, насуперак урокам гісторыі, сённяшнія чырвона-карычневая зноў прагнуць згуляць у двурудную гульню: пра старэйшага і малодшага брата, пра спрадвечнае сяброўства славянскіх народаў, пра вялікую місію рускага народа і Трэці Рым, пра шкоду заходняй цывілізацыі і т.п.

«Інтэгратар» Ганчар і ягоныя «малодшыя і старэйшыя браты» не жадаюць браць пад увагу лёсы іншых «інтэгратораў». Напрыклад, ад

іарданска-палестынскай, егіпецка-сірыйскай ці іракска-кувейцкай «інтэграцыі» засталіся толькі горкія ўспаміны. Грэчаска-кіпрскае аб'яднанне памерла, нават не паспеўшы ўвасобіцца.

Вернемся на постсавецкія абшары. Амаль дзвесці гадоў спачатку цар, а потым бальшавікі «інтэгралі» народы Каўказа. Сотні тысяч забітых, закатаваных, спаленых, дэпартаваных, але не зняслаўленых і скарыўшыхся, сыноў і дачок таго краю не даюць свету забыцца на гэтую «інтэграцыю». Апошні прыпадок «інтэграцыі» ў Чачні пакінуў народу гэтай зямлі дзесяткі тысяч трупай, разбураныя гарады і вёскі, знішчаную эканоміку і даведзены да жабрацтва народ. Але Чачня не скарылася.

Пяцьдзесят гадоў Масква «інтэграла» Прыбалтыку, Заходнюю Украіну і Беларусь, Малдову. З-за гэтага ўцягнулася ў сусветную

вайну, якая каштавала больш, чым 30 мільёнаў жыццяў народаў СССР. Маскве давялося дэпартаваць каля мільёна жыхароў з захопленых земляў. Аднак, у рэшце рэшт, імперыя ссунулася з гэтых тэрыторыяў, пакінуўшы пасля сябе дурную славу.

Дзесць гадоў маскоўскія герархі бомбамі ды зачысткамі «інтэгралі» вольналюбівы народ Афганістана. Практычна зруйнавалі нашчасную краіну, знішчылі больш чым мільён афганскага насельніцтва, а заразом каля дваццаці тысяч уласных грамадзянаў. А ў выніку атрымаўся пшык, мілітарна-маральная дэградацыя ўлады, а потым - распад камуністычнай імперыі.

Сёння Беларусь, незалежную краіну, збіраюцца «інтэграваць» не бомбамі, не напалмам і карнымі акцыямі - зачысткамі, але праз нібыта рэспэктабельны рэферэндум. Да ведама, у свой час праз плебісцыт «вя-

домы Адольф Гітлер» пры пільным удзеле Вермахта «інтэграваў» незалежную краіну Аўстрыю. Роднасць «арыйскага паходжання» не ўратавала нацыстаў ад усеахопнага гістарычнага краху...

Уласна кажучы, а чаму рэферэндум? Ніколі Расія не скарыстоўвала гэтай зброі ў палітыцы далучэння непрыхільных тэрыторыяў. Навошта паказанае міралюбства пры агрэсіўных намерах? Адказ адзін: Расія занадта слабая, каб гвалтам узмацніць такую вялікую і ўжо амаль дзесяць гадоў незалежную дзяржаву, як Беларусь.

Самае сумнае ў тым, што калі нават міне небяспека «інтэграцыі» кшталту «Ельцын-Лукашэнка», то паўстане прагноза экспансіі «а ля Ганчар», «а ля Лебедзь», «Жырыноўскі», «мафія», «Лужкоў», ці ўсіх іх, разам узятых.

Сяргей Самасей

НТВ плюс: Наше кино, Мир кино, Спорт

26 жніўня 1999 г.

6

Панядзелак, 30

НАШЕ КИНО

9.05 "Дело №..." Валерий Золотухин в детективе Владимира Назарова "Пропаж свидетеля".
10.30 КиНовости.
10.40 Лекарство против стресса. Станислав Любшин, Евгений Леонов и Юрий Яковлев в комедии Георгия Даниеля "Кин-дза-дза!" 2 серии.
12.50 Киновелла "Измена".
12.55 Галина Беляева, Олег Янковский, Кирилл Лавров и Леонид Марков в мелодраме Эмиля Лотану "Мой ласковый и нежный зверь".
14.40 Черно-белое золото. Сериал "Семнадцать мгновений весны". 10-я серия.
15.50 КиНовости.
16.00 Черно-белое золото. Сериал "Семнадцать мгновений весны". 11-я серия.
17.05 Олег Вавилов, Вера Сотникова, Георгий Жженов и Сергей Юрский в фантастическом фильме Андрея Ермаша "Конец вечности". 2 серии.
19.15 Лекарство против стресса. Александр Демьяненко, Татьяна Конохова и Владимир Высоцкий в лирической комедии Фрунзе Довлатяна и Льва Мирского "Карьера Димы Горина".
20.50 КиНовости.
21.00 Кинокалендарь. Анатолий Солоницын. Маргарита Терехова, Николай Гринько и Анатолий Солоницын в кинодраме Андрея Тарковского "Зеркало".

МИР КИНО

9.35 Нино Манфредо и Франсуаза Фабьян в детективном сериале "Комиссар в Риме" (Италия). Д-12. 6-я серия. "Без виновного".
10.35 МИР КИНОприключений. Рутгер Хауэр в приключенческом фильме Питера Сватка "Зов предков" (Канада). С.
12.05 КиНовости.
12.15 Джейсон Доуан и Энджи Милликен в лирической комедии Доналда Кромби "Неограниченные алмазы" (Австралия). Д-13.

13.45 Кристофер Ли, Фредди Финдлэй и Роберт Харди в драме Джастина Харди "Пир в полночь" (Великобритания). Д-13.
15.30 Рой Дюпюи в комедии Клода Фурнье "Орел и решка" (Канада). Д-17.
17.20 Марек Кондрат, Малгожата Печиньска в остросюжетном сериале "Экстремация-2" (Польша). Д-16. 5-я серия.

18.15 КиНовости.
18.25 Дон "Дракон" Уилсон и Майкл Айронсайд в боевике "Восход красного солнца" (США). Д-17.
20.05 Анна Велгуска, Анна Повежа и Станислава Целинска в психологической драме Анджея Вайды "Девушка по имени Никто" (Польша). Д-13.

21.45 Скотт Уинтертон и Элизабет Кидд в боевике Джона Фрэнка "Команда" (США). Д-13.
23.15 - 0.55 Стивен Джефрис и Патрик О'Брайан в фильме ужасов Роберта Энглунда "Вызывайте зло по телефону 976" (США). Д-17.

СПОРТ

9.00 "Пресс-центр"
9.15 "Еще неделя позади..."
9.45 Азробика
10.10 Урок волейбола
10.25 Хоккейный вечер
11.10 Шахматы. Чемпионат мира ФИДЕ.
11.40 "Удивительные игры народов мира"
12.25 Азробика
12.50 "Пресс-центр"
13.00 На чемпионате мира по легкой атлетике
13.30 "Большой ринг"
15.30 "Пресс-центр"
15.40 "Тайский бокс"
16.40 "Железный фактор". Тележурнал
17.10 Шахматы. Чемпионат мира ФИДЕ
17.40 "Хроника недели"
18.10 На чемпионате мира по легкой атлетике
18.40 Программа передач на завтра
18.45 "Пресс-центр"
18.55 "По всем правилам". Спортивный тотализатор
19.00 Теннис. Открытый чемпионат США. Прямая трансляция. В перерыве (23.00) - Новости

Аўторак, 31

НАШЕ КИНО

9.05 Лекарство против стресса. Александр Демьяненко, Татьяна Конохова и Владимир Высоцкий в лирической комедии Фрунзе Довлатяна и Льва Мирского "Карьера Димы Горина".
10.40 КиНовости.
10.50 Олег Вавилов, Вера Сотникова, Георгий Жженов и Сергей Юрский в фантастическом фильме Андрея Ермаша "Конец вечности". 2 серии.
13.00 Маргарита Терехова, Николай Гринько и Анатолий Солоницын в кинодраме Андрея Тарковского "Зеркало".
14.45 Черно-белое золото. Сериал "Семнадцать мгновений весны". 11-я серия.
15.50 КиНовости.
16.00 Черно-белое золото. Сериал "Семнадцать мгновений весны". 12-я серия.
17.05 Фильм Леонида Парфенова "Новейшая история". "Семнадцать мгновений весны" 25 лет спустя".
18.50 Мультфильм "За час до свидания".
19.05 Лекарство против стресса. Александр Демьяненко, Татьяна Конохова и Владимир Высоцкий в лирической комедии Фрунзе Довлатяна и Льва Мирского "Карьера Димы Горина".
20.50 КиНовости.
21.00 Кинокалендарь. Анатолий Солоницын. Маргарита Терехова, Николай Гринько и Анатолий Солоницын в кинодраме Андрея Тарковского "Зеркало".

МИР КИНО

9.35 Марек Кондрат, Малгожата Печиньска в остросюжетном сериале "Экстремация-2" (Польша). Д-16. 5-я серия.
10.30 Дэн Кортэзе и Монти Маркхам в лирической комедии Стивена Перла "С первого взгляда" (США). Д-17.
12.00 КиНовости.
12.10 Дон "Дракон" Уилсон и Майкл Айронсайд в боевике "Восход красного солнца" (США). Д-17.
13.50 Анна Велгуска, Анна Повежа и Станислава Целинска в психологической драме Анджея Вайды "Девушка по имени Никто" (Польша). Д-13.
15.30 Скотт Уинтертон и Элизабет Кидд в боевике Джона Фрэнка "Команда" (США). Д-13.
17.00 Марек Кондрат, Малгожата Печиньска в остросюжетном сериале "Экстремация-2" (Польша). Д-16. 6-я серия.
17.55 КиНовости.
18.05 Элизабет Беркли, Френсис Фишер и Питер Фонда в приключенческой комедии Пола Ледера "Молли и Джина" (США). Д-13.
19.40 Крейг Шеффер и Джоанна Кэссиди в триллере Дэвида Корли "Компромат" (США). Д-17.
20.05 Халк Хоган в комедии Джона Мурловски "Клуб шионов" (США). Д-13.
21.35 Том Аткинс и Брюс Кемпбелл в триллере Уильяма Люстига "Полицейский-маньяк" (США). Д-17.
23.15 - 0.45 Патрик О'Брайан и Бриджит Нельсен в фильме ужасов Джима Винорски "Вызывайте зло по телефону 976" (США). Д-17.

СПОРТ

9.00 "Пресс-центр"
9.15 Азробика
9.40 Урок шахмат
9.55 Хроника недели
10.25 Теннис. Открытый чемпионат США. Передача из США. В перерыве (11.55) - "Пресс-центр"
14.30 Азробика
14.55 Викторина Бэна Уайдера по бодибилдингу
15.00 "Пресс-центр"
15.10 Урок шахмат
15.25 Бокс. Чемпионат мира. Финалы. Передача из США. Часть 1-я
17.40 "Звездный вторник"
18.40 Программа передач на завтра
18.45 "Пресс-центр"
18.55 "По всем правилам". Спортивный тотализатор
19.00 Теннис. Открытый чемпионат США. Прямая трансляция. В перерыве (23.00) - Новости

Серада, 1

НАШЕ КИНО

9.05 Лекарство против стресса. Александр Калегин, Вячеслав Невинный, Ирина Мирошниченко и Георгий Бурков в комедии Олега Ефремова и Наума Ардашников "Старый новый год". 2 серии.
11.20 КиНовости.
11.30 Анжелика Неволлина и Александр Филиппенко в мелодраме Дмитрия Долинина "Убегающий август".
12.45 Мультфильм "За час до свидания".
13.00 Сериал "Семнадцать мгновений весны". 12-я серия.
14.05 Фильм Леонида Парфенова "Новейшая история". "Семнадцать мгновений весны" 25 лет спустя".
15.50 КиНовости.
16.00 "Журналист". Режиссер Сергей Герасимов. В ролях: Юрий Васильев, Галина Польских, Сергей Никоненко, Иван Лапиков, а также Анни Жирардо. 1-я серия.
17.55 Армен Джигарханян в киноповести Эдмонда Кеосаяна "Когда наступает сентябрь...".
19.20 КиНовости.
19.35 Киносреда. "Из жизни отдыхающих...". Жанна Болотова, Регимантас Адомайтис, Георгий Бурков, Ролан Быков и Лидия Федосеева-Шукшина в мелодраме Николая Губенко "Из жизни отдыхающих".
20.55 "Обратная точка". Репортаж со съемок фильма Аллы Суриковой "Хочу в тюрьму".
21.05 У нас день рождения! Из коллекции канала "Наше кино". Владимир Ильин, Алла Ключа и Наталья Гундарева в комедии Аллы Суриковой "Хочу в тюрьму".

МИР КИНО

9.35 Марек Кондрат, Малгожата Печиньска в остросюжетном сериале "Экстремация-2" (Польша). Д-16. 6-я серия.
10.30 Колин Фёрт и Дженнифер Рубин в криминальной драме "Разыгрывающий" (США). Д-17.
12.00 КиНовости.
12.10 Элизабет Беркли, Френсис Фишер и Питер Фонда в приключенческой комедии Пола Ледера "Молли и Джина" (США). Д-13.
13.45 Филипп Нуаре и Эммануэль Беар в драме "Я не целую" (Франция - Италия). Д-17.
15.35 Крейг Шеффер и Джоанна Кэссиди в триллере Дэвида Корли "Компромат" (США). Д-17.
17.10 Марек Кондрат, Малгожата Печиньска в остросюжетном сериале "Экстремация-2" (Польша). Д-16. 7-я серия.
18.05 КиНовости.
18.15 Джейкоб Пол Гузман в приключенческом фильме Дхарана Мандрайара "Эли, мой друг" (Великобритания - Индия). С.
20.05 Халк Хоган в комедии Джона Мурловски "Клуб шионов" (США). Д-13.
21.35 Том Аткинс и Брюс Кемпбелл в триллере Уильяма Люстига "Полицейский-маньяк" (США). Д-17.
23.15 - 0.40 Мартуфелло, Анджела Каванья и Серджо Вастано в комедии Мариано Лауренти "Пояс верности" (Италия). Д-17.

СПОРТ

9.00 "Пресс-центр"
9.15 Азробика
9.40 Урок тенниса
9.55 Теннис. Открытый чемпионат США. Передача из США. В перерыве (11.55) - "Пресс-центр"
14.05 Азробика
14.30 "Крути педали". Тележурнал
15.00 "Пресс-центр"
15.10 Урок кунг-фу
15.25 "Горячий песок". Тележурнал
15.55 "Удивительные игры народов мира"
16.30 "Мир скорости". Тележурнал
17.00 "Кто они, чемпионы?". Тележурнал
17.30 Водное поло. Чемпионат Европы. Мужчины. Сборная Голландии - сборная России. Прямая трансляция из Италии
18.40 Программа передач на завтра
18.45 "Пресс-центр"
18.55 "По всем правилам". Спортивный тотализатор
19.00 Теннис. Открытый чемпионат США. Прямая трансляция. В перерыве (23.00) - Новости

Чацвер, 2

НАШЕ КИНО

9.05 Жанна Болотова, Регимантас Адомайтис, Георгий Бурков, Ролан Быков и Лидия Федосеева-Шукшина в мелодраме Николая Губенко "Из жизни отдыхающих".
10.25 КиНовости.
10.35 "Обратная точка". Репортаж со съемок фильма Аллы Суриковой "Хочу в тюрьму".
10.45 Из коллекции канала "Наше кино". Владимир Ильин, Алла Ключа и Наталья Гундарева в комедии Аллы Суриковой "Хочу в тюрьму".
12.20 Армен Джигарханян в киноповести Эдмонда Кеосаяна "Когда наступает сентябрь...".
13.45 Киновелла "Фотограф".
13.55 "Журналист". Режиссер Сергей Герасимов. В ролях: Юрий Васильев, Галина Польских, Сергей Никоненко, Иван Лапиков, а также Анни Жирардо. 1-я серия.
15.50 КиНовости.
16.00 "Журналист". 2-я серия.
17.45 Дарья Михайлова, Владимир Самойлов и Николай Трофимов в водевиле Александра Панкратова "Проделки в старинном духе".
18.55 Кинокалендарь. Режиссер Илья Фрз. Наталья Гундарева и Сергей Шакуров в мелодраме Ильи Фрза "Личное дело судьи Ивановой".
20.20 КиНовости.
20.30 Олег Меньшиков, Владимир Гостюхин, Людмила Нильская и Николай Караченцов в кинодраме Александра Муратова "Монозунд". 2 серии.

МИР КИНО

9.35 Марек Кондрат, Малгожата Печиньска в остросюжетном сериале "Экстремация-2" (Польша). Д-16. 8-я серия.
10.30 Скотт Гленн, Лу Даймонд Филлипс и Яфет Коттер в боевике Марка Л.Лестера "Элитный отряд" (США). Д-17.
12.10 КиНовости.
12.20 Тереза Рассел, Гэри Бьюзи и Тони Кертис в драме Николааса Роу "Ничтожество" (Великобритания). Д-13.
14.10 Майкл Айронсайд в фантастическом фильме Монти Маркема "Неоновый город" (США). Д-17.
15.55 Кэтрин Хайл и Дэниэл Харрис в комедии Трю Блейра "Загадай желание" (США). Д-13.
17.25 Марек Кондрат, Малгожата Печиньска в остросюжетном сериале "Экстремация-2" (Польша). Д-16. 9-я серия.
18.20 КиНовости.
18.30 Кристофер Ламберт и Ришар Анконина в комедии Жанно Шварца "Эр-юль и Шерлок против мафии" (Франция). Д-13.
20.00 Лоренцо Ламас в фантастическом боевике Рика Кинга "Виртуальный полицейский" (США). Д-17.
21.35 Клаус Кински и Клаудия Кардинале в остросюжетном фильме Вернера Херцога "Фитцкарральдо" (ФРГ). Д-13.
0.10 КиНовости.
0.20 - 1.55 Гарри Стретч, Кэррон Бернштейн и Иоанна Пакула в эротической драме Рафаэла Айзенмена "Бизнес для наслаждения" (США). Д-17.

СПОРТ

9.00 "Пресс-центр"
9.15 Азробика
9.40 Урок кунг-фу
9.55 Теннис. Открытый чемпионат США. Передача из США. В перерыве (11.55) - "Пресс-центр"
14.05 Азробика
14.30 "Крути педали". Тележурнал
15.00 "Пресс-центр"
15.10 Урок кунг-фу
15.25 "Горячий песок". Тележурнал
15.55 "Удивительные игры народов мира"
16.30 "Мир скорости". Тележурнал
17.00 "Кто они, чемпионы?". Тележурнал
17.30 Водное поло. Чемпионат Европы. Мужчины. Сборная Голландии - сборная России. Прямая трансляция из Италии
18.40 Программа передач на завтра
18.45 "Пресс-центр"
18.55 "По всем правилам". Спортивный тотализатор
19.00 Теннис. Открытый чемпионат США. Прямая трансляция. В перерыве (23.00) - Новости

Пятніца, 3

НАШЕ КИНО

9.05 Дарья Михайлова, Владимир Самойлов и Николай Трофимов в водевиле Александра Панкратова "Проделки в старинном духе".
10.15 КиНовости.
10.25 Наталья Гундарева и Сергей Шакуров в мелодраме Ильи Фрза "Личное дело судьи Ивановой".
11.50 Олег Меньшиков, Владимир Гостюхин, Людмила Нильская и Николай Караченцов в кинодраме Александра Муратова "Монозунд". 2 серии.
14.05 "Журналист". 2-я серия.
15.50 КиНовости.
16.00 Кинокалендарь. Актер Иван Перевверзев, Иван Калинин в мелодраме Юлии Райзмана "Урок жизни".
17.45 Черно-белое золото. Александр Збруев в детективе Герберта Раппопорта "Два билета на дневной сеанс".
19.20 Людмила Максакова, Андрей Болтнев, Татьяна Никитина и Сергей Никитин в музыкальном фильме Петра Фоменко "Поездки на старом автомобиле".
20.40 КиНовости.
20.50 Кино. Между прошлым и будущим.
21.05 Лекарство против стресса. Кирилл Лавров, Светлана Немолыева и Юрий Томошевский в комедии Юрия Мамина и Аркадия Тигая "Горько!" Д-17.

МИР КИНО

9.35 Марек Кондрат, Малгожата Печиньска в остросюжетном сериале "Экстремация-2" (Польша). Д-16. 9-я серия.
10.30 Скотт Гленн, Лу Даймонд Филлипс и Яфет Коттер в боевике Марка Л.Лестера "Элитный отряд" (США). Д-17.
12.10 КиНовости.
12.20 Тереза Рассел, Гэри Бьюзи и Тони Кертис в драме Николааса Роу "Ничтожество" (Великобритания). Д-13.
14.10 Майкл Айронсайд в фантастическом фильме Монти Маркема "Неоновый город" (США). Д-17.
15.55 Кэтрин Хайл и Дэниэл Харрис в комедии Трю Блейра "Загадай желание" (США). Д-13.
17.25 Марек Кондрат, Малгожата Печиньска в остросюжетном сериале "Экстремация-2" (Польша). Д-16. 9-я серия.
18.20 КиНовости.
18.30 Кристофер Ламберт и Ришар Анконина в комедии Жанно Шварца "Эр-юль и Шерлок против мафии" (Франция). Д-13.
20.00 Лоренцо Ламас в фантастическом боевике Рика Кинга "Виртуальный полицейский" (США). Д-17.
21.35 Клаус Кински и Клаудия Кардинале в остросюжетном фильме Вернера Херцога "Фитцкарральдо" (ФРГ). Д-13.
0.10 КиНовости.
0.20 - 1.55 Гарри Стретч, Кэррон Бернштейн и Иоанна Пакула в эротической драме Рафаэла Айзенмена "Бизнес для наслаждения" (США). Д-17.

СПОРТ

9.00 "Пресс-центр"
9.15 Азробика
9.40 Урок волейбола
9.55 Теннис. Открытый чемпионат США. Передача из США. В перерыве (11.55) - "Пресс-центр"
14.05 Водное поло. Чемпионат Европы. Мужчины. Сборная Голландии - сборная России. Передача из Италии
15.20 "Пресс-центр"
15.30 "Мир скорости". Тележурнал
16.00 "Кто они, чемпионы". Тележурнал
16.30 "Тайский бокс"
17.30 Водное поло. Чемпионат Европы. Мужчины. Сборная Югославии - сборная России. Прямая трансляция из Италии
18.40 Программа передач на завтра
18.45 "Пресс-центр"
18.55 "По всем правилам". Спортивный тотализатор
19.00 Теннис. Открытый чемпионат США. Прямая трансляция. В перерыве (23.00) - Новости

Субота, 4

НАШЕ КИНО

9.05 Иван Перевверзев и Валентина Калинина в мелодраме Юлии Райзмана "Урок жизни".
10.50 Людмила Максакова, Андрей Болтнев, Татьяна Никитина и Сергей Никитин в музыкальном фильме Петра Фоменко "Поездки на старом автомобиле".
12.10 Кино. Между прошлым и будущим.
12.25 Черно-белое золото. Александр Збруев в детективе Герберта Раппопорта "Два билета на дневной сеанс".
14.00 Лекарство против стресса. Кирилл Лавров, Светлана Немолыева и Юрий Томошевский в комедии Юрия Мамина и Аркадия Тигая "Горько!" Д-17.
15.35 Галина Ненашева, Леонид Нефедомский и Сергей Никоненко в киноповести Валентина Виноградова "Земляки".
17.00 "Дело №...". Михаил Глузский, Евгений Киндинов и Олег Даль в детективе Евгения Татарского "Золотая мина". 1-я серия.
18.05 "Обратная точка". Репортаж со съемок фильма Владимира Машкова "Сирота казанская".
18.15 Из коллекции канала "Наше кино". Елена Шевченко, Валентин Гафт, Олег Табаков, Лев Дуров и Николай Фоменко в комедии Владимира Машкова "Сирота казанская".
19.35 Марафон премьер на канале "Наше кино". Александр Носик, Алексей Кравченко, Павел Сафонов и Аура Калныня в мелодраме Александра Сурина "Цветы от победителей".
21.05 Мультфильм "Выкрутасы". Режиссер Гарри Бардин.
21.15 Николай Караченцов, Владимир Стеклов, Борис Щербаков и Владимир Еремин в боевике Александра Муратова "Криминальный квартал".

МИР КИНО

9.35 Марек Кондрат, Малгожата Печиньска в остросюжетном сериале "Экстремация-2" (Польша). Д-16. 9-я серия.
10.30 Клаус Кински и Клаудия Кардинале в остросюжетном фильме Вернера Херцога "Фитцкарральдо" (ФРГ). Д-13.
13.05 Лоренцо Ламас в фантастическом боевике Рика Кинга "Виртуальный полицейский" (США). Д-17.
14.40 Кристофер Ламберт и Ришар Анконина в комедии Жанно Шварца "Эр-юль и Шерлок против мафии" (Франция). Д-13.
16.05 Питер Фелпс и Грив Робсон в драме Сэма Пиллсбери "Отець звездный дождь" (Новая Зеландия). С.
17.40 Нино Манфредо и Франсуаза Фабьян в детективном сериале "Комиссар в Риме" (Италия). Д-12. 7-я серия. "Водная гладь".
18.45 На Диком Западе мира кино. Теренс Хилл и Бад Спенсер в комедийном вестерне "Искатели неприятностей" (Италия - ФРГ). С.
13.55 Дебора Уингер, Джон Малкович и Кэмпбел Скотт в драме Бернардо Бертолуччи "Под покровом небес" (Великобритания). Д-17.
16.10 Теренс Стэмп, Тим Рот, Уильям Херт и Фернандо Рей в криминальном фильме Стивена Фриза "Стук" (Великобритания). Д-13.
17.50 Нино Манфредо и Франсуаза Фабьян в детективном сериале "Комиссар в Риме" (Италия). Д-12. 8-я серия. "Подпись: Эрика".
19.00 МИР КИНОприключений. Жан Рено и Патрик Брюэль в приключенческой комедии Франсиса Вебера "Ягуар" (Франция). Д-13.
20.40 Пэм Грин, Сэмюэл Л.Джексон, Роберт Де Ниро и Бриджит Фонда в криминальной драме Квентина Тарантинто "Джеки Браун" (США). Д-17.
23.10 Крупный план. Сэмюэл Л.Джексон.
23.35 Йен Холм и Мори Яйкин в драме Атома Эго-яна "Сладкое будущее" (Канада). Д-17.
1.25 Программа передач на неделю.

СПОРТ

7.00 "Пресс-центр"
7.15 Азробика
7.40 Теннис. Открытый чемпионат США. Передача из США
10.50 Водное поло. Чемпионат Европы. Мужчины. Сборная России - сборная Испании. Передача из Италии
12.05 "Пресс-центр"
12.15 Бадминтон. Кубок национальной федерации. Передача 2-я
13.15 "Большой ринг"
15.15 "Шахматное обозрение"
15.45 "Пресс-центр"
15.55 Чемпионат мира по Сётокан каратэ. Прямая трансляция из Универсального спортивного комплекса ЦСКА
18.40 Программа передач на завтра
18.45 "Пресс-центр"
18.55 "По всем правилам". Спортивный тотализатор
19.00 Теннис. Открытый чемпионат США. Прямая трансляция. В перерыве (23.00) - Новости

СПОРТ

7.00 "Пресс-центр"
7.15 Азробика
7.40 Теннис. Открытый чемпионат США. Передача из США
10.50 Водное поло. Чемпионат Европы. Мужчины. Сборная России - сборная Испании. Передача из Италии
12.05 "Пресс-центр"
12.15 Бадминтон. Кубок национальной федерации. Передача 2-я
13.15 "Большой ринг"
15.15 "Шахматное обозрение"
15.45 "Пресс-центр"
15.55 Чемпионат мира по Сётокан каратэ. Прямая трансляция из Универсального спортивного комплекса ЦСКА
18.40 Программа передач на завтра
18.45 "Пресс-центр"
18.55 "По всем правилам". Спортивный тотализатор
19.00 Теннис. Открытый чемпионат США. Прямая трансляция. В перерыве (23.00) - Новости

Нядзеля, 5

НАШЕ КИНО

9.05 Галина Ненашева, Леонид Нефедомский и Сергей Никоненко в киноповести Валентина Виноградова "Земляки".
10.30 Марафон премьер на канале "Наше кино". Александр Носик, Алексей Кравченко, Павел Сафонов и Аура Калныня в мелодраме Александра Сурина "Цветы от победителей".
12.00 "Обратная точка". Репортаж со съемок фильма Владимира Машкова "Сирота казанская".
12.10 Из коллекции канала "Наше кино". Елена Шевченко, Валентин Гафт, Олег Табаков, Лев Дуров и Николай Фоменко в комедии Владимира Машкова "Сирота казанская".
13.30 Мультфильм "Выкрутасы". Режиссер Гарри Бардин.
13.40 Николай Караченцов, Владимир Стеклов, Борис Щербаков и Владимир Еремин в боевике Александра Муратова "Криминальный квартал".
15.05 Лекарство против стресса. Ростислав Плятт и Георгий Вицин в комедии Леонида Гайдая "Женщина с тою света".
15.55 "Дело №...". Михаил Глузский, Евгений Киндинов и Олег Даль в детективе Евгения Татарского "Золотая мина". 1-я серия.
17.00 "Дело №...". "Золотая мина". 2-я серия.
18.05 Лекарство против стресса. Евгений Карельских, Сергей Шакуров и Николай Мерзликин в комедии Ильи Гуркина "В Москве проездом...".
19.25 Алексей Глазырин, Евгений Леонов, Анатолий Панов и Всеволод Сафонов в киноповести Андрея Смирнова "Белорусский вокзал".
21.00 "Обратная точка". Репортаж со съемок фильма Александра Хвана "Умирать легко".
21.15 Из коллекции канала "Наше кино". Александр Лазарев-мл., Полина Кутепова и Георгий Тараторкин в триллере Александра Хвана "Умирать легко".

МИР КИНО

9.35 Нино Манфредо и Франсуаза Фабьян в детективном сериале "Комиссар в Риме" (Италия). Д-12. 7-я серия. "Водная гладь".
10.35 Стив Бушеми, Кэтрин Кинер и Дермот Малруни в комедии Тома Ди Чилло "Жизнь в забвении" (США). Д-13.
12.10 На Диком Западе мира кино. Теренс Хилл и Бад Спенсер в комедийном вестерне "Искатели неприятностей" (Италия - ФРГ). С.
13.55 Дебора Уингер, Джон Малкович и Кэмпбел Скотт в драме Бернардо Бертолуччи "Под покровом небес" (Великобритания). Д-17.
16.10 Теренс Стэмп, Тим Рот, Уильям Херт и Фернандо Рей в криминальном фильме Стивена Фриза "Стук" (Великобритания). Д-13.
17.50 Нино Манфредо и Франсуаза Фабьян в детективном сериале "Комиссар в Риме" (Италия). Д-12. 8-я серия. "Подпись: Эрика".
19.00 МИР КИНОприключений. Жан Рено и Патрик Брюэль в приключенческой комедии Франсиса Вебера "Ягуар" (Франция). Д-13.
20.40 Пэм Грин, Сэмюэл Л.Джексон, Роберт Де Ниро и Бриджит Фонда в криминальной драме Квентина Тарантинто "Джеки Браун" (США). Д-17.
23.10 Крупный план. Сэмюэл Л.Джексон.
23.35 Йен Холм и Мори Яйкин в драме Атома Эго-яна "Сладкое будущее" (Канада). Д-17.
1.25 Программа передач на неделю.

СПОРТ

7.00 "Пресс-центр"
7.15 Азробика
7.40 Теннис. Открытый чемпионат США. Передача из США
10.50 Водное поло. Чемпионат Европы. Мужчины. Сборная России - сборная Испании. Передача из Италии
12.05 "Пресс-центр"
12.15 Бадминтон. Кубок национальной федерации. Передача 2-я
13.15 "Большой ринг"
15.15 "Шахматное обозрение"
15.45 "Пресс-центр"
15.55 Чемпионат мира по Сётокан каратэ. Прямая трансляция из Универсального спортивного комплекса ЦСКА
18.40 Программа передач на завтра
18.45 "Пресс-центр"
18.55 "По всем правилам". Спортивный тотализатор
19.00 Теннис. Открытый чемпионат США. Прямая трансляция. В перерыве (23.00) - Новости

СПОРТ

7.00 "Пресс-центр"
7.15 Азробика
7.40 Теннис. Открытый чемпионат США. Передача из США
10.50 Водное поло. Чемпионат Европы. Мужчины. Сборная России - сборная Испании. Передача из Италии
12.05 "Пресс-центр"
12.15 Бадминтон. Кубок национальной федерации. Передача 2-я
13.15 "Большой ринг"
15.15 "Шахматное обозрение"
15.45 "Пресс-центр"
15.55 Чемпионат мира по Сётокан каратэ. Прямая трансляция из Универсального спортивного комплекса ЦСКА
18.40 Программа передач на завтра
18.45 "Пресс-центр"
18.55 "По всем правилам". Спортивный тотализатор
19.00 Теннис. Открытый чемпионат США. Прямая трансляция. В перерыве (23.00) - Новости

26 жніўня 1999 г.

7

РЭКЛАМА Тэлефон: (0152) 72-29-96, 72-37-14**ПРАДАЮ**

✓ Мэрсэдэс-190 88 г.в., бензін, у добрым стане. Тэл. 44-76-71.
 ✓ БУС Фіат-Дуката грузавы, 90 г. в. Тэл. 918-410, 6-11-35.
 ✓ VW-Пасат, 1992 г.в., белая колеру, 1,8, бензін, гідраўзмацняльнік, люк, цэнтральны замок, 4700 у.а. Тэл. 72-62-09.
 ✓ VW-Джэта, 1985 г.в., 1,6, бензін, чырвоная колеру, гідраўзмацняльнік, 2100 у.а. Тэл. 72-62-09.
 ✓ М-412 на запчасткі. Гараж металічны 2х3 без месца ў р-не ДАСААФ. Тэл. 39-93-09.
 ✓ ВАЗ-01 77 г.в., колер «вішня», паліва А-76, у добрым стане, 650 у. а. Тэл. 6-34-83.
 ✓ Фіат-Уно 89 г. в., 5-дверны, 5-КПП, люк, 1950 у. а. Тэл. у Ваўкавыску (8-212) 3-69-03.
 ✓ Сеат-Малага 90 г. в., прабег 105 тыс. км, 2600 у.а. Тэл. у Ваўкавыску 4-47-80.
 ✓ ВАЗ-2103, 1987 г.в. Тэл. 47-36-20 (пасля 19.00).
 ✓ М-2140, запчасткі. Тэл. 72-33-80.
 ✓ ЗАЗ-40 88 г. в. у добрым стане. Швейную машыну (вытв. ГДР) «Панарамік»; дзверы балонныя без шкла. Тэл. 39-91-98.
 ✓ ЗАЗ-30 на запчасткі. Тэл. 33-62-62 (пасля 19.00, паклікаць Валерыя).

Заўтра

у нумары газеты:

Głos z nad Niemna

✓ С.Шарэцкі абвясціў прыняцце пасады прэзідэнта
 ✓ Працяг справы экс-міністра Ляонава
 ✓ Жахлівыя наступствы катаклізму ў Турцыі
 ✓ Адкуль узяць грошы перад 1 верасня
 ✓ Дзёпша Стэйнахрда
 ✓ Аўгустоўскі канал у культуры трох народаў
 ✓ Чэмпіянат свету па лёгкай атлетыцы

✓ Запчасткі да аўтамабіля Таўрыя. Тэл. 5-10-45.
 ✓ Паліўную помпу да КАМАЗа. Тэл. 33-93-37 (пасля 17.00).
 ✓ Танна: матацыкл ІЖ, запчасткі да Масквіча-2140, новую паршывую (на бензін А-76). Тэл. 31-98-61.
 ✓ Пярэднія дзверы правыя да ВАЗ-21061, панэль пад глушыцель, марылку. Тэл. 72-92-70.
 ✓ Гараж па вул. Паповіча ці мяняю на Аудзі-80 не старэй 87 г.в. Тэл. 2-85-23.
 ✓ Гараж у р-не Мясакамбіната (на гары, 300 м ад прыпынку).

Тэл. 5-85-22.

✓ Вялікі дом (13 км ад горада, агульнай плошчай 218 кв. м.), можна пад офіс. Тэл. 44-48-22, 6-12-71 (увечары).

✓ 1-пакаёвую кватэру с/п у цэнтры Ваўкавыска (31/17,4). Кошт 5,2 тыс. у. а. Тэл. у Гродне 5-34-02 або 72-10-11 (для аб. N15525).

✓ Дом у в. Касцёвічы (2 км ад Ваўкавыска, 7 сотак агарода, гасп. пабудовы). Танна, можна пад знос. Тэл. у Ваўкавыску 5-16-52.

✓ 2-пакаёвую кватэру н/п па вул. Горкага. Тэл. 44-22-94.

✓ 2-пакаёвую кватэру з усімі выгодамі (агульнай плошчай 42 кв. м, карыснай - 28 кв.м, 4-ы паверх, балкон) у пас. Гезгалы Дзяглаўскага р-на. Тэл. у Гродне 2-92-08.

✓ Дом у Зарыцы, участак, пабудовы, 4 км ад Гродна (хутар). 3 в я р т а ц а : в.Лапенкі, д. 71.

✓ Паўдома (гаспадарчыя пабудовы, сад). Тэл. 33-11-75.

✓ 3-пакаёвую кватэру новай планіроўкі па вул. Горкага. Тэл. 44-22-94.

✓ 1/2 дома ў цэнтры Гродна (камунацыі, 10 сотак). Прапанаваць варыянты. Тэл. 79-59-87.

✓ Кацёл для лазні. Тэл. 6-01-59.

✓ Кухню новую «Крынічка». Тэл. 2-49-01.

✓ Кухню імпартную б/у; маленькую канапу; пральную машыну «Мара»; новую батарэю імпартную на 10 рэбраў. Тэл. 31-24-73.

✓ Кухонны вугалок, разны з натуральнага дрэва. Тэл. 99-76-50.

✓ Дарожку, гусятніцу, свяцільнікі, бра, мужчынскае і дзіцячае адзенне. Тэл. 44-76-71.

✓ Два мяжкі крэслы. Забярэ непатрэбную мэблю (бясплатна). Тэл. 44-39-15.

✓ М/м, крэсла-ложак, усё б/у і танна; масляны радыатар; эл. пралку. Тэл. 6-29-48.

✓ Крэсла-ложак і палутараспальны ложак. Тэл. 72-60-70.

✓ 2-спальны ложак; штангу, ганталі; бочкі металічныя і пластыкавыя; магнітафон бабінны. Тэл. 31-86-20.

✓ Халадзільнік «Мінск-162-02» (Атлант). Тэл. 31-80-73.

✓ Тэлевізар «Славуціц Ц-208» ч/б у добрым стане, 12 млн. руб. Тэл. 6-66-34.

✓ Фартэпіяна б/у ў добрым стане. Тэл. 919-669.

✓ Халадзільнік «Ліга» - 60 у. а., пыласос «Уют» - 25 у. а., веласіпед «Турыст» - 50 у. а. Тэл. 5-66-58.

✓ Гульнёвы прыстаўку + 5 картрыджаў (8-бітвая) ці мяняю на фотаапарат. Тэл. 6-81-29 (дакладна з 19.00 да 20.00).

✓ Электракабель (трохфазны) - 100 метраў, гуму на аўтамабіль (УАЗ) 8,40х15. Тэл. 44-12-01.

✓ Акварыум на 60 літраў - 4,5 млн. руб., фотаапарат «Зенит-Е» - 5 млн. руб.,

магнітафон «Беларусь» - 5 млн. руб. Тэл. 72-85-53.

✓ Карову і цяля. Звяртацца: Гарадзенскі р-н, в. Баля-Сольная, д. 1.

✓ Карову (3 гады), добры ўдой - 15-18 літраў. Тэл. 31-90-70.

✓ Прапаную насенне амаранта - расліны-асілка (2-3 м) - чэмпіён па колькасці балка (для жыўёл). Пісаць: г.Ліда, 231300, а/с 33.

НОВОГРУДСКИЙ РАЙСПОЛКОМ**21 сентября 1999г. в 11.00****В АКТОМ ЗАЛЕ РАЙСПОЛКОМА****ПРОВОДИТ****АУКЦИОН****по продаже объектов коммунальной собственности****Магазин №12, ул. Сечко, 2****нач. цена продажи: 1577 млн.руб.****Магазин №27, ул. Котовского, 18****нач. цена продажи: 879,2 млн.руб.****Здание, ул. Мицкевича, 10а****нач. цена продажи: 2943 млн.руб.****телефон для справок (297) 2-08-51****КУПІЮ**

✓ Пыласосы б/у ўсіх тыпаў на зап. часткі. Тэл. 6-45-74.

✓ Кнігу І.Буніна «Золата партыі». Тэл. 2-92-08.

✓ Шпалеры (10 рулек), плітку на падлогу. Тэл. 6-46-32.

МЯНЯЮ

✓ 1-пакаёвую кватэру на 2-пакаёвую любой планіроўкі. Тэл. 6-93-78.

✓ 3-пакаёвую кватэру с/п па вул. Курчатава на 2-пакаёвую кватэру (24 кв. м) с/п плюс даплата. Тэл. 31-93-49 (пасля 18.00).

ПАСЛУГІ

✓ Беларуская мова, пераклады. Тэл. 33-47-56.

✓ Ангельская, нямецкая мовы: пераклады, рэпетытарства. Тэл. 6-12-71.

✓ Усё па ангельскай мове. Тэл. 33-47-23.

✓ Ангельская мова: пераклады, кантрольныя (акрамя рэпетытарства). Тэл. 31-15-83.

✓ Кантрольныя работы, пераклады па ангельскай мове. Тэл. 47-89-56 (з 14.00 да 17.00).

✓ УЗІ ўнутраных органаў, вызначэнне цяжарнасці. Ліц. N393, выдадзена МЗ РБ да 2002 г. Тэл. 47-34-08, 72-18-00.

РОЗНАЕ

✓ Вёснік "Слова Нацыі". Замаўляй: а/с 121, Менск, 220086 (ад цябе замова й капэрта). E-mail: krivis99@mail.ru. Інтэрнэт-сайт: www.geocities.com/CapitolHill/Embassy/1055/

✓ Прапаную рацэпты тартоў на ўсе выпадкі. Тэл. 6-45-74.

✓ Атэстат аб сярэдняй адукацыі на імя М.І. Васюль N423410 лічыць несапраўдным.

✓ 15 ліпеня пасля 22 гадзін па вул. Церашковай быў згублены чорны парасон і шэры пінжак з дакументамі на імя М.Боцька і ключамі. Просьба вярнуць за ўзна-

гароду. Тэл. 79-59-33, 79-52-30.

✓ Слесар КІПІА 8-га разраду (40 гадоў) шукае працу. Тэл. 31-90-70.

✓ Патрабуюцца спецыяліст па рамонту рухавіка ВАЗ-03. Тэл. 44-37-75 (з 17.00).

✓ Маладая жанчына шукае працу на даму. Тэл. 6-69-63 (Вераніка).

✓ Вопытны цвярозы сталяр-цяслар шукае працу ў пазаўрочны час (пасля 17.00). Тэл. 6-69-63 (Яўген).

«Эй! А хто будзе пець, калі ўсе будуць спаць?» В.Цой.

Слухайце кожны дзень хрысціянскія радыёперадачы:

6.00-8.00 - 31 м;

6.30-7.30 - 25 м;

16.40 - 25, 31 м;

21.00 - 25, 31 м;

Р-1 - 16.45, 18.30.

✓ Усім газетам самую цікавую і карысную інфармацыю варта друкаваць на роднай мове. Ангеліна Масюта, г.Менск.

✓ Сёмы нумар газеты Беларускай Народнай Рэспублікі «Радавая Беларусь» можна атрымаць, выслухаўшы канверт на адрас: а/с 169, 220030, г.Менск.

ЗНАЁМСТВЫ

✓ Шукаю сяброў, неабыхавых да жыцця і якія вераць у дабрыню і каханне. Тэл. 44-40-80.

✓ Пазнаёмлюся з жанчынай - добрай гаспадыняй. Пра сябе: 41/174/80, жыллём і матэрыяльна забяспечаны. Пісаць: 230029,

г.Гродна, п/п КНО276380.

✓ Жанчына, 49/170, па знаку Задзяка Леў пазнаёміцца з надзейным прыстойным мужчынам адпаведнага ўзросту. Пісаць: г.Гродна, вул. Л.Чайкінай, 29-18.

✓ Пазнаёмлюся з удаўцом ці адзіночым мужчынам для стварэння сям'і, забяспечаным жыллём, які не быў асуджаны. Пра сябе: удава, 47/173, поўная, згодная на пераезд. Тэл. у Ваўкавыску 5-16-52.

✓ Дзве сімпатычныя дзяўчыны (па 18 гадоў) пазнаёміцца з прывабнымі хлопцамі. Тэлефон паскорыць сустрэчу. Тэл. 5-47-03.

✓ Мужчына, 32/170, пазнаёміцца з жанчынай для сур'ёзных адносін. Пісаць: 230029, Гродна-29, п/п IV-ДР N749429.

ВІНШАВАННІ

✓ Віншую Шаноўнага брата **Вітаўта Рудніка** з Днём Нараджэння! Жадаю здароўя, шчасця ў сям'і, поспехаў і здзяйснення мараў! Твая sister Anita.

✓ Віншую спадара **Міхельсона** з перамогай у спаборніцтвах «Lіерсу імітатар актуальнага змагання». Міхельсон, мы з табой! Грамада.

✓ Віншую сваю малодшую сястрычку **Александрыну** з Днём нараджэння. Расці вялікай, слухайся мяне і бацькоў, вучыся на «выдатна». Алеська.

✓ **Вітаўта Рудніка** з Днём нараджэння віншую «Саламея». Шчасця і поспехаў табе!

30 жніўня

195 гадоў таму (1804 г.) у мястэчку Крывічы (Мядзельскі р-н) нарадзіўся **Аляксандр Ходзька** (Барэйка), паэт-фалькларыст, славіст, усходазнавец. У 1825 годзе скончыў са ступенню кандыдата філасофіі Віленскі ўніверсітэт, у 1829 годзе - вучэбнае аддзяленне жывых моваў пры Азіяцкім дэпартаменце міністэрства замежных справаў у Пецярбургу. У 1823-24 гг. за ўдзел у таварыстве філарэтаў быў арыштаваны. Быў добра знаёмы з А.Міцкевічам, запісваў яго ўспаміны. Перапісваўся з А.Кіркора, К.І.Я. Тышкевічамі. У 1829 годзе выдаў зборнік «Паззія». З 1842 года - у Парыжы; у 1857-83 гадах быў прафесарам славянскіх літаратураў універсітэту Каледж дэ Франс. Займаўся перакладамі са славянскіх моваў на ўсходнія. Вывучаў эпас і фальклор туркменаў. Памёр 27 снежня 1891 года.

1 верасня

Сусветны Дзень міру. Дзень ведаў. **60 гадоў таму** пачалася Другая сусветная вайна (1939-1945 гг.).

60 гадоў таму (1939 г.) у Адэсе памёр **Язэп Горыд**, беларускі графік і жывапісец, карыкатурыст. Нарадзіўся 27 ліпеня 1896 года. Вучыўся ў Віленскім універсітэце (1923-25 гг.) і ў Парыжы (1928 г.). Быў вядучым мастаком гумарыс-

тычна-сатырычнага заходне-беларускага часопіса «Маланка». Шмат працаваў у галіне кніжнай графікі. Афармляў часопісы і календары, быў аўтарам літаграфічных партрэтаў. Апошнія гады працаваў як пейзажыст, партрэтывіст і дэкаратар.

2 верасня

110 гадоў таму (1889 г.) з'явіўся на свет **Канстанцін Шапалевіч**, беларускі мовазнавец і педагог. Нарадзіўся ў вёсцы Брадок Астрашчэўскага Гарадзецкай воласці Менскага павету. У 1909 годзе скончыў настаўніцкую семінарыю ў Барунах (на Ашмяншчыне). Працаваў у Рэчыцкім павеце, пасля - у прыгарадзе Менска. У 1916 годзе скончыў Магілёўскі настаўніцкі інстытут. Служыў у войску, ваяваў на Заходнім фронце ў Першую сусветную вайну. Пазней працаваў у Лагойскім павеце, з 1923 года - у Менску. Ваяваў у Другую сусветную вайну, пасля працаваў у Белдзяржуніверсітэце. З'яўляецца аўтарам падручніка па беларускай мове для пачатковых класаў. Памёр у 1976 годзе.

185 гадоў таму (1814 г.) памёр **Жан-Эмануіл Жылібер**, натураліст і медык, заснавальнік гарадзенскіх медыцынскай акадэміі і батанічнага сада.

Падрыхтаваў
Уладзімір Хільмановіч

Гарадзенскі ўікэнд

Гісторыка-археалагічны музей. Стары замак. Вывада мастацкай фатаграфіі мастака са Швейцарыі Дэрэка Слэтэра. **Новы замак. Сенатарская зала.** Працяг выставы, прысвечанай Вялікай Айчыннай вайне: жывапіс, інсталяцыя, дакументы. Авальная зала. Вывада са шклозавода «Нёман» Людмілы Мягковай пад назвай «Шкло і вобраз».

Галерэя «Тызенгаўз» (пл. Тызенгаўза, 4). Вывада Вікенція Таркоўскага; жывапісны пейзаж. Працяг зборнай выставы гарадзенскіх мастакоў і скульптараў: Панцялееў, Якавенка, Стратовіч, Таркоўскі ды іншыя.

Галерэя «У майстра» (вул. Кірава, 14). 27 жніўня - адкрыццё выставы твораў жывапісу Сяргея Стомы.

Музей Гісторыі Гарадніцы (вул. Ажэшкі, 37). Працяг выставы дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва навуэнцаў Палаца дзіцяча-юнацкай творчасці пад назвай «Маладыя парасткі. Дрэва рамёстваў».

Вывадачная зала Саюза мастакоў. Вывада графічных работаў Уладзіміра Нікольскага пад назвай «Арм-Арт».

Галерэя «Раскоша» (вул. Ажэшкі, 39а). Перапынак у працы да верасня.

Цэнтр народнай творчасці (вул. Савецкая, 8). Вывада традыцыйнага рамяства Гарадзеншчыны. Вывада вырабаў народнага майстра Яўгена Шведава «Трыжыццё дрэва». Вырабы з дрэва: хатняе начынне, сувеніры, дробязі.

Дом мастацкай і тэхнічнай творчасці моладзі (вул. Замкавая, 13). Вывада вырабаў дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва навуэнцаў спецыяльных прафесійных устаноў Гарадзеншчыны.

Музей Максіма Багдановіча запрашае з 10.00 да 18.00. Выхадныя дні: нядзеля, панядзелак.

Газета ПАГОНЯ

Запрашае на працу пенсіянераў, студэнтаў, школьнікаў і часова непрацуючых - для распаўсюджвання нашай газеты!
Тэл. 72-37-14, 72-29-96

ПАГОНЯ купон прыватнай аб'явы**52** Імя і прозвішча _____

Адрас (тэлефон) _____

Рубрыка _____

Тэкст _____

Аб'явы, дасланыя на купонах, друкуюцца ў першую чаргу; незборліва напісаныя аб'явы не друкуюцца

Купон з тэкстам адпраўце па пошце на адрас: 230025, г. Гродна, вул. К. Маркса, 11

26 жніўня 1999 г.

8

ПЯРЭСТЫ КУТ

Дружба вечная,
а напісаць няма чаго

Яшчэ ў 1971 годзе А.Мальдзіс прапанаваў выдаць анталогію беларускай паэзіі, якая б складалася з вершаў літоўскай тэматыкі. Было больш за сто такіх вершаў. Аўтарамі былі М.Танк, П.Броўка, Р.Барадулін, М.Хведаровіч, А.Лойка, Э.Агняцэт - усяго каля трыццаці паэтаў. Здавалася, можа атрымацца някепская анталогія. Аднак пры больш бліжэй разглядзе выявілася, што ў асноўным гэта вершы, напісаныя «з выпадку», юбілейныя, прывітальныя, часам шчыра заказныя, у якіх бясконца паўтаралася вечная дружба і Нёман.

Многія вершы прысвечаны розным месцам Літвы, дзе, відавочна, адпачывалі аўтары - Паланга, Друскенікі.

М.Калачынскі. «Нёманская легенда»:

*Злучыў у адзіным руч-
ве нашы воды*

*І сэрцы братоў - ім
дружыць назаўсёды.*

Словам, багацце агульных месцаў і вельмі мала паэзіі...

Асобна трэба вылучыць вершы беларускіх аўтараў, прысвечаныя Вільні. Праграмныя ў гэтым плане радкі напісаў **П.Панчанка**:

*Не будзем спрацацца
за камні і вежы:*

*Мы звязаны дружбаю і
доляй супольнай.*

*Аб вавай і нашай пішу
свае вершы,*

*Аб Вільні вялікай, бас-
смертнай і вольнай.*

*Ул.Караткевіч пісаў
Усё з дакладнай*

штрыхоўкі графёра:

*Завеса туманаў, пля-
ма вежы,*

*Забытай ў дождж на
вяршыні гары.*

І.Раміціновіч таксама

*Тут блукалі ранкам
гулім*

І Скарына, і Купала...

*Як на скроні, на
завулі*

Сіеўзна вякоў апала.

Цікавыя радкі **П.Броўка**

прысвяціў свайму сябру -

літоўскаму пісьменніку

П.Цвірку:

*Ужо зіма ў снягах наста-
ла.*

*Ты ж з непакрытай га-
лавой...*

*Сыдзі з мармуру, з п'е-
дэстала,*

*Давай паходзім, дружа
мой!*

Запрашэнне «сысці з п'е-дэстала» сумна пераклікаецца з заклікамі некаторых колаў сённяшняй Літвы знесці помнік П.Цвірку. Гэта звязана з тым, што ў 1940 годзе ён ездзіў да Сталіна з просьбай «прыймаць» Літву ў склад СССР. Пакуль, праўда, помнік яшчэ стаіць у Вільні, але хто ведае, як надоўга...

У беларускай прозе літоўская тэматыка сустракаецца нашмат радзей, чым у паэзіі, і звычайна толькі ў якасці фона. Тут уперадзе ўсіх, безумоўна, творы Ул.Караткевіча «Чорны замак

Гальшанскі», «Хрыстос прыязмліўся ў Гародні», «Цыганскі кароль», «Чазе-
нія» і апавесць А.Карпю-

ка «Данута». Цікава, што

яны выклікалі рэзкую

негатыўную рэакцыю

літоўскай

літаратурнай

крытыкі. На думку

літоўцаў,

Ул.Караткевіч

займае «неаб-

'ектыўную»

позіцыю ў адносінах да Літвы,

«ігнаруе» ролю літоўцаў у

важнейшых гістарычных пад-

зеях. Яго высновы «супярэ-

чаць» літоўскай гісторыя-

графіі. Вядучы літоўскі

літаратуразнаўца акадэмік

К.Корсакас пісаў, што ў

апавесці А.Карпюка «Данута»

Вільня «населена людзьмі са-

мых розных нацыянальнас-

цяў, але сярод іх няма

літоўцаў». Таксама не адлю-

строўваюцца лёсавызначаль-

ныя для Літвы падзеі 1939-

1944 гадоў, палітычнае і гра-

мадскае жыццё літоўцаў

Віленскага краю.

Што тут можна сказаць?

Вядома, што і А.Карпюк, і Ул.Караткевіч былі вельмі дакладнымі нават у дробязях. Калі яны ў старажытнай і пазнейшай Вільні не знайшлі «літоўскі след», дык, можа быць, такога следу і не было? Не выдумляць жа, каб дагadzіць літоўскай гісторыяграфіі...

Увогуле, анталогія не атрымалася, «вечная дружба ў брацкай сям'і» не стварыла значных паэтычных твораў. А што мы бачым сёння ва ўмовах рэкламуемага добра-судства дзвюх незалежных дзяржаваў? А бачым яшчэ менш. Збяднелыя беларускія літаратары, падобна, больш не ездзяць па ўражанні ў Вільню, а ў Палангу тым болей. Грамадская думка ў Літве і на Беларусі павярнула ў розныя бакі - пра што ж пісаць?

Для поўнай карціны пашукаем літоўскую тэму ў працах літоўскіх аўтараў. Пару-дзюгу добрых вершаў напісалі

В.Шульцайтэ, Ю.Кунчы-

нас і, бадай што, усё.

Калі беларусаў, пачы-

наючы ад М.Багдано-

віча і да сённяшняга

дня, прываблівае у

Літве Вільня - ду-

хоўны цэнтр бе-

ларускай куль-

туры, то для

літоўцаў тако-

га адраса на тэрыторыі сучас-

най Беларусі няма. Сённяшняя

беларуская рэалі ў літоўцаў не

выклікаюць ні цікавасці, ні нат-

хнення, нягледзячы нават на

неверагодную колькасць бела-

руускай гарэлкі, якая заліла

Літву... Здааруюцца эпизадныя

паездкі, сустрэчы на роз-

ных святах, але на самой

справе беларуска-літоўскія

літаратурныя кантакты, уза-

емнае пранікненне, узабагаче-

не літаратураў не існуе. Як

паказвае сумны лёс задума-

най было анталогіі, яны не

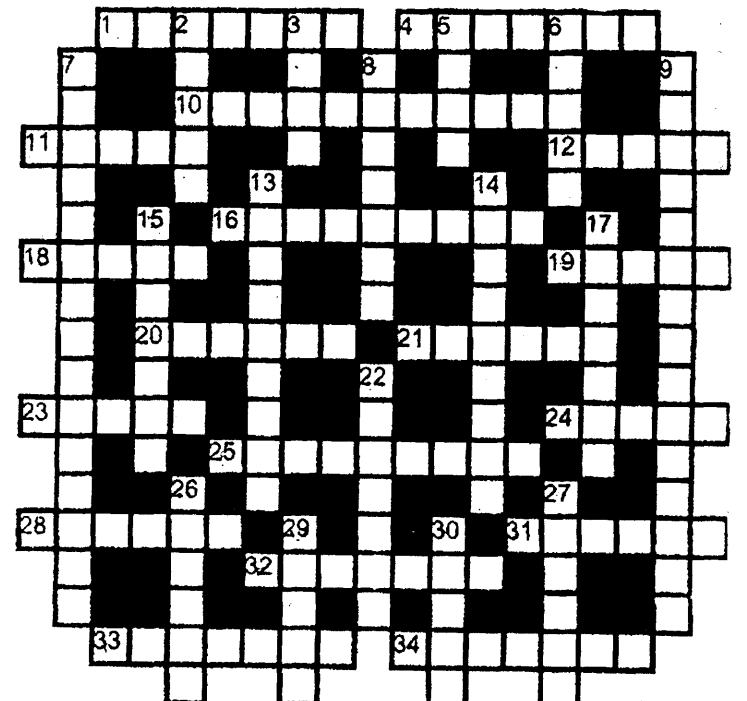
існавалі ніколі. На жаль.

Лявон Даўгяла

Па гарызанталі: 1. Перапынак паміж двума актамі ў спектаклі. 4. Прадукт, ад якога ніводзін кот не адмовіцца. 10. Прэснаводная рыба. 11. Масць каня. 12. Чэшскае аўто. 16. Перажыванне, уражанне. 18. «Штаніна ў піфагоравых штанах». 19. Славуць польскі матэматык. 20. Сельгасмашына. 21. Сабачая радасць. 23. Гістарычная хроніка. 24. Травяністая расліна з ядомым лісцем, кіслым на смак. 25. Некаштоўныя жаночыя ўпрыгожванні. 28. Зборнік вершаў Анатолія Вялюгіна. 31. Кніга Уладзіміра Юрэвіча. 32. Наёмны сельгасработчы. 33. Машына, у якой рухавік - рэклама. 34. Чэшскі кампазітар XIX стагоддзя.

Па вертыкалі: 2. Тып глебы ў пустынях. 3. Чаго байца напалохана варона? 5. Воінскае званне. 6. Востры момант на футбольным полі. 7. Зараз - Стамбул. А раней? 8. «Продак» электрычкі. 9. Самаадвольны распад некаторых хімічных элементаў. 13. Светапогляд. 14. Прамысловасць. 15. Від каштоўнай паперы. 17. Індзейскае племя ў Паўночнай Амерыцы. 22. Першы лёгі дзень тыдня. 26. Кры-

латы будзільнік. 27. Што сыплецца ў бункер камбайна? 29.

Вялікая балотная птушка. 30. Густа-чырвоны колер.

Адказы на крыжаванку, змешчаную ў нумары 51 (428).

Па гарызанталі: 7. Папараць. 8. Абыходак. 10. Народ. 11. Ашэстак. 12. «Ікарус». 14. Дняпро. 16. Ветах. 17. Рось. 19. Пырнік. 20. Цвірка. 24. Куль. 25. Аркуш. 26. Шляхта. 30. Янычар. 31. Пасажыр. 32. Смуга. 33. Сцэнарый. 34. Раздолле.

Па вертыкалі: 1. Канюшына. 2. Трактар. 3. Ацэнка. 4. Абед. 5. Сходка. 6. Бабруйск. 9. Кравец. 13. Барва. 15. Плынь. 17. Ракія. 18. Міёры. 21. Мужнасць. 22. Муштук. 23. Штрыфель. 27. Лосвіда. 28. Балхаш. 29. Апарат. 32. Смык.

Не камплексуйце ў ложку!

Як Вы ставіцеся да свайго партнёра (каханкі) і Вашай сувязі наогул? Калі ў дадзены час Вы жывяце адна (адзін), то адказвайце на пытанні, зыходзячы са свайго папярэдняга досведу. Вам прапануюцца магчымыя адказы і колькасць балаў за кожны з іх:

- сцвярджанне заўсёды правільнае (3 балы);
- часта бывае правільным (2);
- калі-ніколі правільнае (1);
- ніколі так не бывае (0).

1. У кампаніі мой партнёр (мая каханка) амаль не звяртае на мяне увагі.

2. Я сохну па ім (ёй), аднак часцяком у мяне ўзнікаюць сумненні ў ягоным (яе) каханні.

3. Нярэдка ён (яна) не ў гуморы, нечым заклапочаны(-ая). У такіх выпадках я лічу за неабходнае забыцца на свае жаданні і ўсю ўвагу засяродзіць на ім (ёй).

4. Майму партнёру (маёй каханцы) радзей, чым мне, хочацца займацца каханнем.

5. Мне не заўсёды бывае лёгка дагadzіць партнёру (каханцы).

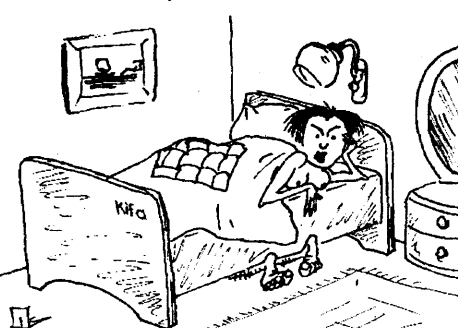
6. Калі ён (яна) зацікаўлена пазірае ў бок іншых жанчын (мужчын), мне здаецца, што мною пагарджаюць.

7. Я ўжо не буду з ім (ёю) шчаслівай(-ым), аднак парваць з партнёрам (каханкай) аніяк не магу.

8. Не думаю, што ён (яна) будзе дужа засмучаным(-ай),

калі я вырашу з ім (ёю) рас-стацца.

9. З нейкай прычыны я заўсёды маю зносіны з такімі мужчынамі (жанчынамі), ад якіх толку амаль ніякага.

10. Я камплексу ў ложку і не магу нават уявіць, што мужчына (жанчына) можа ашалела закахацца ў мяне.

Падвядзем вынікі

Калі Вы скарысталіся магчымымі адказамі, паддзенымі ў пачатку тэста, то падлічыце балы, якія Вы ў выніку атрымалі.

0-4 балы. Не дазваляйце яму (ёй) прыніжаць Вашу год-

насць, нават калі Вы кахаеце гэтага чалавека. Ваш партнёр (Ваша каханка) павінен (павінна) добра сабе ўяўляць, дзе знаходзяцца акрэсленыя Вамі межы.

5-10 балаў. Дзеля яго (яе), ведама, можна ад сяго-таго адмовіцца, у нечым уступіць, але варта не забывацца і пра сябе. Шмат калі Вам пагражае небяспека не зважаць на ўласныя інтарэсы, пагарджаць уласнымі жадан-нямі.

11-20 балаў. Ваша самапавага значна змяншаецца, калі побач з Вамі каханы(-ая). Напэўна, Вам ужо неаднойчы даводзілася адчуваць расчараванне альбо Ваша першае каханне было няўдалым. Падумайце, ці варта далей мець нейкія справы з Вашым партнёрам (Вашай каханкай).

21-30 балаў. У Вас такое кепскае меркаванне пра сябе, што Вы часта даруеце ўсё каханаму(-ай). А між іншым шчаслівай(-ым) сябе не адчуваеце. Замест таго, каб псаваць столькі энергіі на прыстасаванне да яго (яе), Вам трэба навучыцца абараняць уласныя інтарэсы. Гэта самая цяжкая задача ў жыцці, але адначасова і самая важная, калі Вы жадаеце захаваць сваю індывідуальнасць.

Беларусь губляе сваіх
верных сыноў

19 жніўня ў Гарадзеі, што пад Нясвіжам, памёр адданы патрыёт Беларусі Аляксандр Баханчык. Гэта быў чалавек таго пакалення, якое пранесла любоў да Беларусі праз усё жыццё і нічога, акрамя пакутаў ад вернасці Радзіме, не мела. Вайна, сталінскія лагеры, змяінае шыпенне ў спіну: «Паліцай, здраднік». Усё давялося перажыць гэтым людзям. Але менавіта пра такіх калісьці казаў Барыс Рагуля, што калі б у 1991 годзе ў Менску было 100 такіх хлопцаў, Беларусь стала б сапраўды незалежнай краінай.

Нарадзіўся Аляксандр Баханчык у 1926 годзе ў Гарадзеі. У 1942 годзе ён паступае на вучобу ў Нясвіжскую настаўніцкую семінарыю. Калі вясной 1944 года ў Менску арганізоўваецца школа афіцэраў БКА, спадар Баханчык, разам з шэрагам нясвіжскіх семінарыстаў, едзе ў сталіцу, каб стаць беларускім вайскоўцам і абараняць інтарэсы Беларусі. З лета таго ж года пачынаюцца блуканні па пакутах маладых беларускіх патрыётаў, курсантаў афіцэрскай школы. Нехта здолеў прабіцца на Захад і ўступіць у армію Андэрсана, нехта загінуў

у фашысцкіх канцлагерах. Аляксандр Баханчык скончыў вайну ў Чэхіі, прымаў удзел у выратаванні паўстаўшай Прагі ад немцаў у складзе «власаўскай» дывізіі генерала Бунячэнка.

Пасля яго чакалі доўгія гады сыскі, праца ў шахтах Інты. У родную Гарадзею вярнуўся толькі ў 70-я гады. Спадар Баханчык застаўся верным ідэалам сваёй маладосці. Ён не страціў кантактаў са сваімі сябрамі па афіцэрскай школе: Кастусём Акулай, айцом Аляксандрам Надсанам, Юрыям Весялкоўскім. Артыкулы Аляксандра Баханчыка не

раз з'яўляліся ў канадскім «Зважай», амерыканскім «Беларусе», англійскім «Голасе часу», гарадзенскай «Пагоні». Атрымаўшы ад сваіх сяброў кнігі, газеты, ён дасылаў іх у розныя куткі Беларусі, каб як мага болей людзей даведаліся аб праўдзе пра мінулае, пра беларускую эміграцыю. У апошнія гады жыцця спадар Баханчык прыклаў шмат намаганняў дзеля раскрыцця сапраўднай гісторыі Пражскага паўстання, адметнай ролі ў выратаванні чэшскай сталіцы беларусаў.

Па меры сілаў удзельнічаў Аляксандр Баханчык і ў грамадскім жыцці. Дапамагаў у працы малодшым сябрам з БНФ.

Памёр Аляксандр Баханчык нечакана. За тыдзень да смерці ў яго здарыўся інфаркт. 19 жніўня яго павінны былі вылісаць з бальніцы - тут зноў інфаркт. На гэты раз сэрца не вытрымала.

Зміцер Кісель

★ ГАРАСКОП ★

♈ **Баран (21.03-20.04).** Шчаслівыя дні для закаханых. Але 27 жніўня (поўня) паспрабуйце не спрацацца з каханымі. Хутка чакайце фінансавых паляпшэнняў.

♉ **Бык (21.04-20.05).** Пра тое, што Фартуна мяняецца, даведаецеся ў бліжэйшыя дні. Але кожная раніца заўсёды абяцае новыя надзеі.

♊ **Блізняты (21.05-21.06).** Надалей добрая паласа ў справах. Скарыстайцеся гэтым для заключэння новых кантрактаў. Запланаванае падарожжа лепш адкласці.

♋ **Рак (22.06-22.07).** У суботу лепш выехаць за горад. Прывезены букет кветак доўга будзе нагадваць Вам гэты

прыёмны дзень.

♌ **Леў (23.07-23.08).** Венера Вам нясе рамантычны тыдзень. Аднак не забывайцеся на тэрміновыя справы.

♍ **Панна (24.08-23.09).** Сонца ў Вашым знаку! Гэта надасць Вам энергіі. Зробіце больш, чым запланавалі. Толькі ў пятніцу (поўня) магчымы невялікія спрэчкі ў сям'і.

♎ **Шалі (24.09-23.10).** Пасля ўдалага ўікенда з новай сілай вазьміцеся за справы. Будзьце больш энергічнымі.

♏ **Скарпіён (24.10-22.11).** Пасля вялікай працы Вы павінны добра адпачыць. Але адпачынак павінен быць актыўным: працуйце на лецішчы ці збірайце гародніну.

♐ **Стралец (23.11-21.12).** Закончыце, нарэшце, рамонт. Упэўніце сваіх любых, што без іхняй дапамогі Вы нічога не зробіце.

♑ **Казярог (22.12-20.01).** Набірайцеся сілаў у суботу, таму што з панядзелку пачнецца напружаная праца. Але ж некаторых работа любіць!

♒ **Вадалей (21.01-19.02).** Засяродзьцеся на працы і хатніх справах. Канкурэнты не спяць, а Вас ўспляяюць мілымі кампліментамі.

♓ **Рыбы (20.02-20.03).** Прыезд гасцей у суботу цалкам пераблытае Вашыя планы. Можа гэта і добра, бо адарвецеся ад смутных перад-восеньскіх настрояў.

ПАГОНЯ

Заснавальнік:
культурна-асветніцкі фонд
"Бацькаўшчына"

Адрас рэдакцыі:

230025, г. Гродна, вул. К. Маркса, 11.
Тэл. 72-37-14, 72-35-61, факс 72-29-96.
E-mail: pagonia@rex.minsk.by
Падпісны індекс: 63124.

Рэгістрацыйны нумар 597. Нумар газеты надрукаваны ў Гарадзенскай абласной узбуйненай друкарні.
Адрас: 230023, г. Гродна, вул. Паліграфістаў, 4.
Замова 3 522 Наклад 8 884
Нумар падпісаны да друку ў 16.00 25.08.1999 г.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць асабістую адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не абавязкова адлюстраваныя погляд рэдакцыі. Якасць друку адпавядае прадастаўленым рэдакцыяй дыяпазітывам.
Аб'ём - два ўмоўныя друкарскія аркушы.

Галоўны
рэдактар
Мікола
Маркевіч

Камп'ютарны набор:
Таццяна Лучыч
камп'ютарная вёрстка:
Аляксей Салей